

Od 17. do 25. maja je bil v Ljubljani mednarodni seminar OZN, ki je zbral predstavnike iz 37 držav. Udeleženci so obiskali tudi delovno organizacijo Mercator-KZ Cerknica in kmetijo Rajka Modica v Ivanjem selu pri Uncu. Več o tem preberite na 5. strani. Foto Leo Frelih

Ob dnevu borca

naše iskrene čestitke
vsem borbenim in vztrajnim
v nekdanih
in sedanjih
časih

Urenišvo glasila

Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

Leto XIX

Ljubljana, junij 1982

št.: 6

V tej številki

Organizacijska shema
Mercatorja, ki bo pričela
veljati s prvim julijem
1982 str. 2

Zapisi z letošnjih skup-
ščin sindikata nekaterih
naših dejavnosti in imen
članov novih odborov str. 3

Zanimivi predlogi M-In-
terne banke za varčeval-
ce str. 3

Komentar k junijski seji
poslovnega sveta
SOZD str. 4

O novih industrijskih
zmogljivostih v Ormo-
žu str. 5

Kaj čaka maloprodajo v
Ljubljani po ogledu inš-
pektorjev str. 6

Nanosove vesti in njihov
prostor so to pot zapolni-
la poročila z letne mer-
catorije, katere uspe-
šen organizator je bila
DO M-Nanos str. 7-11

Prispevki iz severovzhod-
ne Slovenije, predvsm
iz MIP str. 12

Stran, namenjena pred-
stavitvam naših starej-
ših in mlajših vzornikov
in stebrov, z vseh koncev
Mercatorja str. 13

Predstavitve poslovnih
partnerjev z njihovimi
novimi ali zanimivejši-
mi izdelki na naših poli-
cah str. 16

Koordinacijski odbor sindikata SOZD – prvič v novi sestavi

Vesna Bleiweis – center za obveščanje

Sprejeti načrt dela nakazuje poglobljeno lotevanje problematike

Petnajst točk obsegajoč delovni načrt, ki ga je koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator sprejel na svoji prvi, delovni seji v Ljubljani, dne 8. junija, dokazuje, da se sindikat v sestavljeni organizaciji namerava lotiti tudi nekaterih, doslej bolj poljubnih tem.

Te teme so:

- spremljanje izvajanja samoupravnih aktov – predvsem tistih, s katerimi se urejajo specifična medsebojna razmerja (interne kompenzacije, solidarnost) in uresničevanja sklepov, ki jih v zvezi z njihovim izvajanjem sprejema delavski svet sestavljene organizacije

- spremljanje izvajanja samoupravnih aktov, s katerimi se uresničuje dogovorjena poslovna politika in notranje dohodkovne povezave (samoupravna organiziranost, planski akti, skupni prihodek)

- uresničevanje sprejetih sanacijskih programov

- enotna metodologija za spremljanje razporejanje dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v sestavljeni organizaciji ter enotne osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Uvodna navedba o doslej nedotaknjenih temah sicer ne pomeni, da koordinacijski odbor sindikata že doslej teh zadev ni obravnaval, vendar pa je bil pri uresničevanju vsebinsko enakega programa popustljivejši.

Brez dvoma bodo teme, o katerih je spregovoril koordinacijski odbor sindikata, terjale predvsem

angažiranje strokovnih služb, pa ne samo sestavljene, temveč tudi delovnih in temeljnih organizacij. Ob tako zastavljenem delovnem programu se je koordinacijski odbor sindikata zavedal, da sprejema naloge, ki jih ni moč opraviti čez noč, temveč da gre za naloge, ki poleg izredno strokovnega dela zahtevajo tudi ustvarjanje potrebne klime v delovnih in temeljnih organizacijah. Zato so naloge opredeljene tudi s časovnimi termini, oz. opredeljene kot trajne.

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD in Mercator-Interno banko – spremembe in dopolnitve

Seznanitev koordinacijskega odbora sindikata SOZD z delovnim gradivom, ki se nanaša na spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD in Mercator-Interno banko pomeni vključevanje družbenopolitične organizacije že v samo pripravo osnutka. Izredna pozornost članov koordinacijskega odbora, s katero so spremljali strokovno razlago sprememb in dopolnitev, dokazuje, da bo javna obravnava nekaterih novosti v obeh aktih terjala ne samo strokovno utemeljena stališča, temveč tudi opredelitev družbenopolitičnih organizacij.

Organizacijske in druge zadeve

Zagotavljanje sredstev za delo koordinacijskega odbora sindikata še ne teče tako, kot bi moralo. Vse preveč je še članic sozda, ki ne izpolnjujejo zahtev glede sredstev. Vzrok za tako stanje je lahko v neobveščenosti lahko pa tudi v neovrednotenem delovnem programu. Iz tega razloga je koordinacijski odbor sprejel sklep, da je financiranje oz. zagotavljanje sredstev za delo koordinacijskega odbora v obliki prispevka 1 dinar na člana sindikata le začasna, dokler ne bo program dela koordinacijskega odbora ovrednoten.

Sredstva so osnovne organizacije sindikata dolžne nakazovati na žiro račun:
50101-678-58608
Koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator

Nadalje je koordinacijski odbor sindikata sklenil, da se vsem članom povrnejo potni stroški za udeležbo na seji iz sredstev koordinacijskega odbora.

Vsekakor pa velja pozdraviti pozitivno opredelitev koordinacijskega odbora do uvajanja kulturne dejavnosti, skupnih športno-rekreativnih prireditev in sploh dejavnosti, ki zblížujejo delavce in kmete iz vseh predelov naše in drugih republik, kjer so sedeži tozdov Mercatorja.

Širjenje izvozne baze sozda

Center za obveščanje

81. članica sozda Mercator

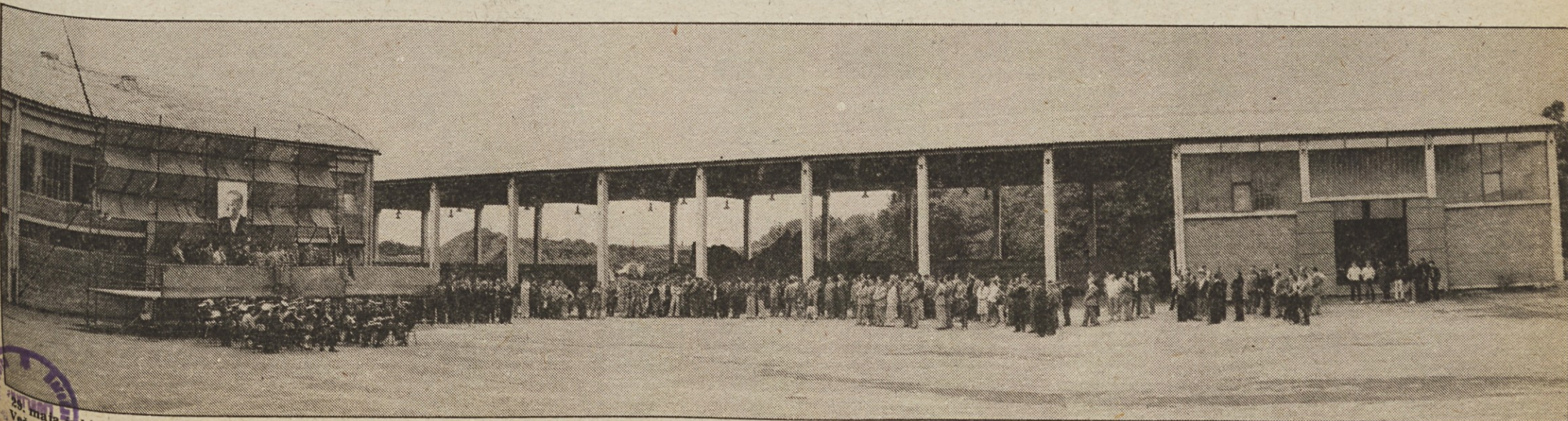
Prvi dan v mesecu juniju je potekal v nekaj več kakor 300-članskem kolektivu enovite delovne organizacije Kopitarna Sevnica referendum za združitve SOZD Mercator. Z uspešnim referendumom je kopitarna Sevnica postala šestnajsta med enovitimi delovnimi organizacijami Mercatorja oziroma, če prištejemo še DO (11) in temeljne organizacije (54) po reorganizaciji M-Agrokombinata 81. članica sozda Mercator.

Kopitana v Sevnici je bila ustanovljena že leta 1886 od nemške družbe Winkle-Erlanger. Pod sedanjim imenom je bila ustanovljena po vojni, 31. oktobra 1946. Glavna dejavnost je proizvodnja lesne in plutovinaste galanterije, proizvodnja kopit in pet za obuvalo in lesene obutve ter stružnih lesnih izdelkov. Stranske dejavnosti so predelava plastičnih mas – izdelava plastičnih rolet, oblog in polizdelkov za kopita, Proizvodnja je organizirana v štirih enotah ter v stranskih pomožnih enotah.

V letu 1981 je kopitarna proizvedla skupaj 559 tisoč parov lesenih in plastičnih polizdelkov za kopita, kopit za čevlje, lesenih podplatov in raztezačev za čevlje. Proizvedla je 242 tisoč parov lesene obutve, 448 tisoč parov pet ter 224 tisoč kvadratnih metrov rolet in stenskih oblog. Po oceni izdelava kopitarna v Sevnici polovico kopit za potrebe jugoslovanske obutvene industrije.

V Mercator je kopitarno pripeljal tesno sodelovanje s tedanjim Mercator-Contalom (danes temeljna organizacija v okviru M-Mednarodne trgovine), ki se je začela v letu 1980, odkar datira tudi njuno skupno sodelovanje z ameriškim koncernom Schall. Osnova proizvodnje je kakovostna bukovina na področju Sevnice.

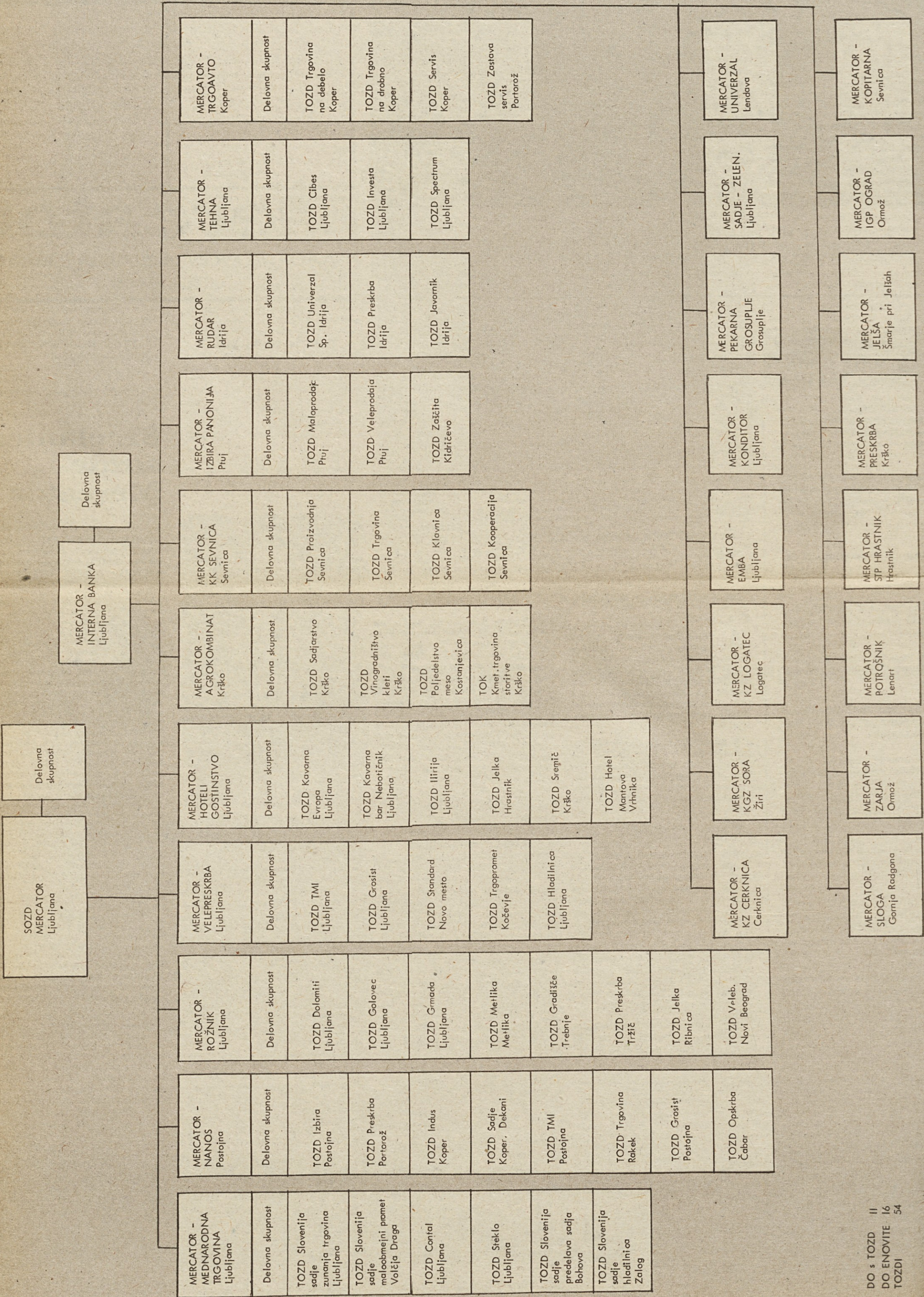
Lastna surovinska osnova in izvozno usmerjena proizvodnja ter urejena zunanjetrgovinska služba so stične točke in razlogi za utemeljeno združitve.

28. maja je bila v Ormožu otvoritev nove opekarne delovne organizacije Mercator – IGP Ograd, katere dnevna proizvodnja bo 220, letna pa približno 75.000 ton ali 35 milijonov enot votle in zidne opeke normalnega formata. Več o novi pridobitvi preberite na 5. strani. Fotomontaža Matjaž Marinček

Organizacijska shema sozd Mercator

Veljavnost od 1. julija 1982
Center za obveščanje

Skupščina sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije

Informacija iz Delavske enotnosti, 3. 6. 1982

Predvsem prizadevanja za več hrane

V kolikor bi se posamezna članica želela vključiti v izplačevanje osebnih dohodkov preko hranilnih knjižic pri Mercator-Interni banki že v začetni fazi, naj nas o tem takoj obvesti.

Z datumom izida našega časopisa se prekriva dan 2. sjebe zbora Mercator-Interne banke, ki bo 24. junija v Ljubljani. Dnevni red obsega kar 21 točk, od katerih je več namenjenih konstituiranju organov banke. Sprejemu temeljnih dokumentov za delo banke. Zboru bomo poročali v naslednji številki.

Komunisti v M-Sadje zelenjava

Mirko Vaupotič

Nosilci političnega dogajanja

Dejavnost večine osnovnih organizacij zveze komunistov je v teh dneh usmerjena k spremljanju in obravnavanju dogajanj okoli 9. kongresa zveze komunistov Slovenije in 12. kongresa zveze komunistov Jugoslavije. Dokumenti predstavljajo v vseh okoljih osrednjo temo razprav, ob katerih komunisti iščejo smernice in naloge za delo v prihodnje. Osnovna organizacija ZK Mercator-Sadje zelenjava pri tem ni izjema.

Ob obravnavi sprejetih dokumentov 9. kongresa ZKS in predloga gradiv za 12. kongres ZKJ je bil sprejet akcijski program dela za naslednje delovno obdobje, s posebnim poudarkom na delu v letu 1982. Pri sprejetju programa so komunisti soglasno ugotovili, da morajo tudi v prihodnje biti temeljni nosilci družbeno političnega delovanja v okviru delovne organizacije. Prvenstvena skrb komunistov mora biti izvajanje stabilizacijske politike. Temu bomo prilagodili celotno poslovanje delovne organizacije. V nadaljnjem besedilu delovnega programa so se komunisti opredelili še za sledeče:

- zavzemali se bomo za zavestno delovno disciplino, zaostri bomo osebo odgovornost za neizpolnjevanje sprejetih nalog, posebno še med člani ZK
- odločno se bomo zavzemali za izboljšanje organizacije dela, zatirali nedelo in neodgovorno ravnanje posameznih delavcev v delovnem procesu
- prizadevati si moramo za kar najbolj smotno zaposlovanje novih delavcev, proučevali bomo problematiko bolniških in neopravičenih izostankov z dela in z ustreznimi ukrepi zniževali fluktuacijo delavcev

- zavzemati se moramo za stalno krepitev samoupravnega položaja delavcev, za poglobljanje bratstva in enotnosti
- izboljševati informiranost in dodelati sistem obveščanja delavcev.

Komunisti so v programu tudi zapisali, da je potrebno še nadalje posvečati pozornost dohodkovnemu povezovanju, stalnemu spremljanju poslovanja delovne organizacije in delovanju celotne SOZD Mercator, sistemu nagrajevanja in podobnemu. Na področju ljudske obrambe in civilne zaštite se moramo usposobiti za delovanje v vseh izrednih razmerah, pri čemer mora posebno vlogo odigrati komite za LO in DS. S posebnim programom je bilo opredeljeno tudi izobraževanje tako članov ZK kot ostalih članov delovne organizacije.

Načrt dejavnosti, ki so si jih zadali komunisti v Mercator-Sadje zelenjava predstavlja v prvi vrsti odraz teženj po boljšem delovanju in tudi vključevanje v splošna stabilizacijska prizadevanja v naši družbi.

Na povabilo sozda Mercator in delovne organizacije M-Rožnik sta nas 1. in 2. junija obiskala Andrija Tejić, predsednik skupščine občine Novi Beograd, in Bogdan Šundarić, predsednik tamkajšnjega občinskega komiteja ZK. Gosta sta si v spremstvu vodilnih delavcev sozda in M-Rožnika ogledala skladišče tozda Grosist na Slovenčevi ulici v Ljubljani, Cankarjev dom in ljubljanski grad, na magistratu pa ju je sprejela tudi predsednica mestne skupščine, Tina Tomlje. Drugega dne sta obiskala postojnski M-Nanos ter si ogledala Postojnsko jamo in Cerknico. Na posnetku, ki je nastal med obiskom v skladišču na Slovenčevi, so (od leve proti desni): Zoran Popović, direktor tozda Veleblagovnica Beograd, Andrija Tejić, predsednik SOB Novi Beograd, Jože Čandek, direktor M-Rožnika, Vukadin Nedeljković, namestnik generalnega direktorja sozda, Bogdan Šundarić, predsednik OK ZK Novi Beograd in Konrad Šintler, direktor ljubljanskega tozda Grosist.

Besedilo in foto Matjaž Marinček

Komentiramo

Vesna Bleiweis – center za obveščanje

Kar nas tare

O tem so spregovorili direktorji delovnih organizacij iz sestava SOZD Mercator na 9. seji poslovnega sveta v Ljubljani, v sredo 16. junija 1982.

Kljub nekaterim tehtnim ugotovitvam v zvezi z oceno poslovnih rezultatov SOZD v obdobju januar-marec 1982, kaže v komentarju k 9. seji poslovnega sveta poudariti nekaj drugega: podatke o naši notranji nedisciplini. Previsoko je število temeljnih in delovnih organizacij, ki ne izpolnjujejo samoupravnega dogovorjenih obveznosti: združevanja sredstev za investicije, združevanja sredstev za interne kompenzacije ter sredstva skupne porabe. Tej ugotovitvi Mercator – Interne banke je bil posvečen poseben komentar generalnega direktorja SOZD. Če drži njegova ocena, da gre v vseh teh primerih za »šlamparijo«, za neurejenost informacijskih kanalov, prelagjanje papirjev iz predala v predal, potem se moramo nujno zamisliti tudi nad odgovornostjo poslovnih delavcev in delavcev, zadolženih za obveščanje. Če se zadeve ustavljajo zaradi slabe organizacije obveščanja ali slabe organizacije in delitve dela, potem je treba to področje urediti in v vsakem okolju določiti pristojnosti glede obveščanja, tako o strokovnih kot samoupravnih odločitvah. V kolikor pa so razlogi za nezdrževanje sredstev ekonomske narave, potem moramo zadevo obravnavati kompleksno in izločiti združevanje sredstev tudi za včasih lažno solidarnost, nikakor pa ne odstopiti od oblik združevanja sredstev, od katerih je odvisen celoten razvoj sestavljene organizacije.

Osnove in merila za razporejanje skupnega prihodka med trgovino oz. organizacijami na debelo in organizacijami na drobno za leto 1982, ter na podlagi njih izračunane akontacijske stopnje, so bile predmet dokaj ostarelega dialoga med predstavniki trgovine na de-

belo in trgovine na drobno. Stopnje za razporeditev skupnega prihodka naj bodo le začasne – sprememba samoupravnega sporazuma in metodološke rešitve pa morajo biti izdelane najkasneje do konca leta. Še prej pa nam mora biti jasno, kaj hočemo: ali narediti konec barantanju okrog razlag sporazuma ali resnično uvrstiti notranje dohodkovne in poslovne povezave.

Ne brez grenkega okusa je izzvenela razprava o premogu. Premoga ni, premog je, vendar samo čez mejo. Rudniki potrebujejo denar za obnovo, denarja za sovlaganje ni. Pa četudi ni bil, premoga do leta 1985 ne bo dovolj! Začaran krog, v njem pa plešejo proizvajalci, trgovci, potrošniki in občinski možje – ti pa le zaradi popolnosti strukture udeležencev. Izvršni sveti občinskih skupščin naj bi namreč iz sredstev občin zagotovili 30% manjkajočih potrebnih sredstev za sovlaganje v premogovnike. Kje naj nastrgajo sredstva, predvsem v nerazvitih občinah severovzhodne Slovenije? V tem delu naše domovine pa je poleg kurjave lociran tudi sladek republiški zalogajček, Tovarna sladkorja Ormož. Škoda, da ne moremo reči, da se nam v zvezi z njo cedi samo sladkor. Tako nekako, sicer zajedljivo, povzemamo poročilo o poteku skupščine Poslovne skupnosti za sladkor, ki je bilo posredovano na seji.

Referendum o poznejši združitvi delovne organizacije Kapitarna Sevnica v SOZD Mercator je uspel, tako bo nova članica Mercatorjeve družine dobila zaporedno število 27 v seznamu delovnih organizacij, ki sestavljajo SOZD. Veliki smo, mar ne? Ampak »šlampasti« zato vseeno ne bi smeli biti.

Sodelovanje z dobavitelji

Mirko Vaupotič – M-Sadje zelenjava, Ljubljana

Bili smo na plantažah v Zadru

Praksa izobraževanja v Mercator-Sadje zelenjava posveča precejšnjo pozornost tudi strokovnim ekskurzijam oziroma ogledom objektov naših poslovnih partnerjev – predvsem dobaviteljev. Tako je v preteklosti bilo organiziranih vrsta strokovnih ekskurzij, katerih udeleženci so bili tako člani delovne organizacije Mercator-Sadje zelenjava kot tudi predstavniki drugih DO in TOZD v okviru SOZD Mercator. Tokrat smo se odločili, da obiščemo nasade Poljoprivrednega kombinata Zadar.

Kombinat se po svojih obdelovalnih površinah uvršča med največje v Jugoslaviji. Sodelovanje s kombinatom je zgledno, saj Mercator-Sadje zelenjavo oskrbuje s precejšnjimi količinami korenja, zelja, čebule, česna, špinata, kumar, paradižnika in solate, občasno pa tudi z breskvami, hruškami, grozdem in lubenicami. Plantaže se razprostirajo v okolici mesta Zadra in v okolici Vranskega jezera.

Predstavniki sestavljene organizacije združenega dela PK Zadar so nas sprejeli v prostorih enega izmed tozdov ter nam pokazali obrat za sortiranje sadja in zelenjave z najmodernejšimi prebiralnimi in sortirnimi stroji. V sklopu tega tozda smo si nato ogledali izredno vzorno urejene nasade breskev in vinograde, posebej pa je bil zanimiv obisk njihovega jezera, ki je bilo narejeno za namakanje teh prostranih sadnih površin v neposredni bližini. Največ pozornosti smo kot predstavniki delovne organizacije, ki se ukvarja s prodajo tovrstnega blaga, posvetili steklenim rastlinjakom, v katerih gojijo nekatere vrste zelenjave. Na približno 2 ha, ki so nam jih pokazali – ki pa niso edini tovrstni objekti – smo videli velike količi-

ne kumaric, ki se bodo čez dan ali dva pojavile v našem skladišču.

Pri ogledu plantaž in objektov smo se s predstavniki sozda pogovorili tudi o njihovem delu in o problemih, s katerimi se srečujejo. Največ pozornosti smo posvetili medsebojnemu sodelovanju. Izmenjava izkušenj bo dobrodošla pri našem nadaljnjem sodelovanju. Iz razgovora je bilo čutiti obojestransko zadovoljstvo ob tem srečanju, v prepričanju, da bodo rezultati sodelovanja v prihodnje še boljši.

Strokovne ekskurzije v Zadar se je iz DO M-Sadje zelenjava udeležilo več kot 100 delavcev iz vseh oddelkov delovne organizacije – praktično vseh, ki imajo tako ali drugače opraviti s proizvodi PK Zadar.

Primerno je, če poudarimo, da je potovanje v organizaciji Mercator Turista bilo organizirano tako, da so si udeleženci ogledali še pomnike iz naše narodnoosvobodilne borbe na Kozari in v Drvarju ter si ogledali vrsto naravnih lepote, kot so slapovi Krke in Plitvička jezera.

V tem mesecu bodo predsedniki dobili vprašalnik Pobuda KO sindikata SOZD

Ogled rastlinjakov, v katerih goji PK Zadar kumarice. Foto Mirko Vaupotič

Drugi o nas

Ljubljanski Dnevnik, petek, 11. 6. 1982 – France Kmetič na 2. strani pod naslovom DOBRA OSNOVA ZA PREOBRAT poroča o pogovoru, ki je bil dan poprej, vodilnih slovenskih gospodarstvenikov s predsednikom CK ZKS Andrejem Marincem. Kolikor lahko sodimo na podlagi poročevalčeve rekonstrukcije izrečenih mnenj, sta bila izvirna v svojem pogledu

na položaj in v predlogu za orientacijo direktor sozda Uniles, dr. Tone Krašovec, in direktor sozda Mercator, Miran Goslar. Citiramo po Dnevniku:

»Miran Goslar iz Mercatorja je menil, da izhodišča za stabilizacijo pomenijo reafirmiranje načel, opredeljenih v ustavi in zakonu o združenem delu, ki pa smo jih v

praksi devalvirali. Poslovodni delavci že dolgo opozarjajo na premajhno vlogo tržnih zakonitosti, večje omahovanje za njihovo uveljavitev pa je bilo čutiti med političnimi delavci. Pri integracijah je treba v največji možni meri eliminirati vpliv lokalnih dejavnikov. Veliko bolj kot napadati investicije, je potrebno omejevati potrošnjo. Treba je uvesti ekonomske

stimulacije za izvoz, predvsem s tečajem dinarja. Monopolni položaj zaposlenih bi morali postaviti pod vprašaj, s čimer bi zagotovili tudi večjo produktivnost dela.«

V zvzi s tem napovedujemo za prihodnjo izdajo »Mercatorja« pogovor z generalnim direktorjem, v katerem si bomo prizade-

vali, da bo svoje poglede razvil in ilustriral.

Kot razpravljalci na sestanku s predsednikom Marincem so omenjeni in citirani še direktorji mariborskega TAM Maks Senica, ljubljanske banke Ivan Atelšek, Radenske Feri Horvat, Pomurke Gusti Grof, Kemije Dagmar Šuster, kot uvodničar pa Stefan Korošec. – JN

Z najsmoternejšo proizvodnjo do optimalnih rezultatov

Matjaž Marinček

Nova opekarna v Ormožu

Nova opekarna, ki so jo delavci ormoške delovne organizacije Mercator-Industrijsko gradbeno podjetje Ograd zadnjo soboto v maju predali svojemu namenu, pomeni preizkušnjo enotnosti, samoodpovedovanja, zaupanja in strokovne sposobnosti delavcev te delovne organizacije ter sposobnosti vključevanja njihovih zamisli v načrte ožje in širše družbenopolitične skupnosti

Z naložbo, ki je veljala 215 milijonov dinarjev (52 milijonov gradbenih objektov, 109 domača oprema, 22 uvožena oprema in 32 milijono

nov ostalo) kreditov in lastnih sredstev, se M-IGP Ograd uvršča med največje in najsodobnejše opremljene proizvajalce opečnih izdelkov, takšna opremljenost pa omogoča tudi najsmoternejšo proizvodnjo. Tunelska peč s tunelsko sušilnico in pripadajočo opremo bo omogočila letno proizvodnjo 35 milijonov enot votle in zidne opeke noramlnega formata, kar bi zadostovalo za približno 750 enodružinskih hiš. 98 delavcev bo s pomočjo nove pridobitve proizvedlo 220 ton izdelkov na dan, kar pomeni v letu dni 75.000 ton, a tudi porabo 5.000 mazuta in 2,6 milijona KW ur električne energije.

Na simpoziju o racionalizaciji, substituciji in štednji goriv v industriji, uvozne posle pa je opravila ljubljanska Metalka.

Trak sta prerezala najstarejša člana kolektiva.

dno proizvodnjo pa so potekale od letošnjega januarja. Med gradnjo so se pojavljale številne težave, kot na primer zapetljaji okrog uvozne opreme in spremembe predračunske vrednosti (zaradi devalvacije dinarja in splošnega visokega dviga cen), prav posebno težavo pa je pomenil požar v juniju 1980, ob pričetku gradnje, zaradi katerega so morali polovico delavcev prerazporediti na druga dela znotraj Ograda in se leto in pol pošteno truditi, da so, tudi na račun nizkih osebnih dohodkov, sanirali posledice.

V letu 1971 je bilo na milijon proizvedenih opečnih enot v Ogradu zaposlenih 17 delavcev. Pet let kasneje se je to število zmanjšalo na tretjino – 1976. leta je bilo le še 6 delavcev na milijon opek, danes pa sta na milijon proizvedenih opečnih enot zaposlena le še dva delavca.

Vrednost proizvodnih sredstev na zaposlenega je leta 1971 znašala, po današnjih cenah, 10 tisoč dinarjev, sedaj pa znaša 1.505.000 dinarjev, kar pomeni indeks rasti 15.050.

Mercator
v SV Sloveniji

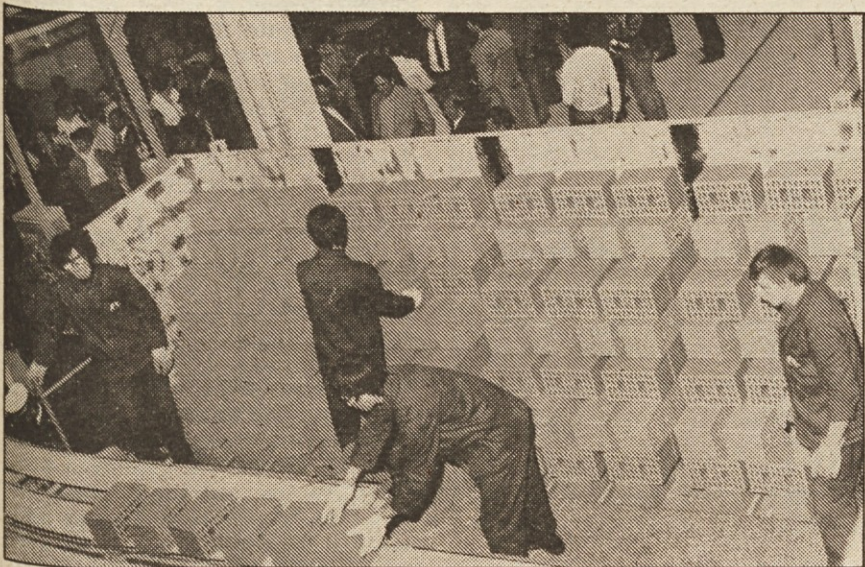
Vsa dela so, na osnovi licitacije, oddali najugodnejšemu ponudniku po sistemu inženiringa, delovni organizaciji Biro za gradjevinarstvo Beograd, ta pa svojim kooperantom, ki so dobavljali ali izvajali dela na gradbišču: Fabrika mašina Ivo Lola Ribar, Železnik Beograd, Dalit Daruvar, Tvornica šamota Arandelovac in drugi. Gradbena dela je izvajala gradbena operativna Ograda, betonske konstrukcije pa je izdelalo in montiralo SGP Nova Gorica. Dobavitelj tuje opreme je bila firma Lingl iz Neu Ulma v ZR Nemčiji, uvozne posle pa je opravila ljubljanska Metalka.

V srednjeročnem obdobju 1970–1975 je bil Ograd med najmanjšimi proizvajalci opeke v SR Sloveniji. V prejšnjem srednjeročnem obdobju se je že uvrščal med srednje velike proizvajalce, danes pa sodi med večje, sodobno opremljene industrijske proizvajalce opeke.

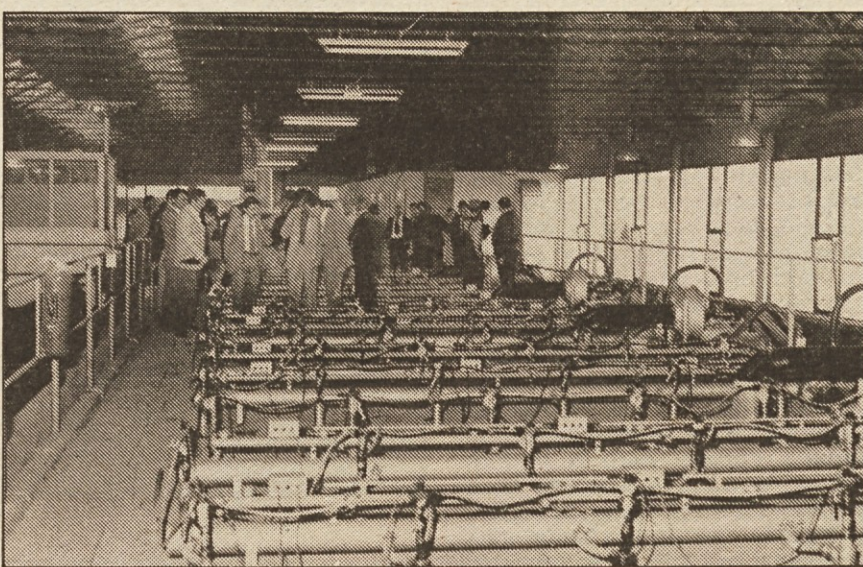
Naložba je že doslej terjala od vseh delavcev M-IGP Ograd delovno disciplino in zaostajanje pri osebnih dohodkih. Zaupana sredstva širše družbene skupnosti jih obvezujejo, da bodo s svojim delom ustvarili pogoje za izpolnjevanje obveznosti – le tako bodo lahko upravičeno ponosni na svoje delo.

nega dela pri financiranju kmetijstva in podobno.

Pozneje so gostje obiskali kmetijo Rajka Modica v Ivanjem selu pri Uncu. To je usmerjena kmetija s 65 glavami živine, njen lastnik, kooperant M-KZ Cerknica pa je vključen v tamkajšnje strojne in proizvodne skupnosti. Seminariisti so ga spraševali o krmski bazi, najemni delovni sili, hlevskem povprečju mleka, največji molznosti krav, o tem, kam gre meso in podobno. Po šesturnem »kmetijskem« obisku v Cerknici in njeni okolici so se gostje zadovoljni vrnili v Ljubljano.

Tehnološki proces je skoraj v celoti avtomatiziran, le zlaganje posušenih polizdelkov na vagonne tunelske peči je še ročno.

Gorilci nad tunelsko pečjo: najsodobnejša in najracionalnejša tehnologija, ki pa še vedno troši 5.000 ton mazuta in 2,6 milijona kilowatnih ur električne energije na leto.

Uradna otvoritev nove opekarnice – pritisk na gumb in stroji so zabrnili...

Tovarniške hale merijo 7.200 m². Na posnetku je odprto pokrito odlagališče zmlete gline. Vse foto Matjaž Marinček

striji glinenih proizvodov Jugoslavije je bilo ugotovljeno, da naprave, s kakršnimi razpolagajo danes v M-IGP Ograd, zagotavljajo najracionalnejšo porabo goriva na enoto proizvoda pri normalnem obratovanju. To je praviloma možno le v tunelskih pečeh in sušilnicah, ki so v tehnološko razvitem svetu spodbile krožne peči. V Jugoslaviji danes proizvedemo 70 odstotkov opečnih izdelkov v tunelskih pečeh, Slovenija pa na področju modernizacije tovrstne proizvodnje bistveno zaostaja – le 30 odstotkov opečnih izdelkov je proizvedenih v tunelskih pečeh.

Samoupravna odločitev za začetek gradnje je bila sprejeta marca 1979, finančna konstrukcija zaprta in pogodba o inženiringu podpisana oktobra istega leta; gradnja je trajala 18 mesecev, priprave na re-

Obiskali so nas udeleženci seminarja OZN

Matjaž Marinček

Predstavniki štirih celin v M-KZ Cerknica

V Cankarjevem domu v Ljubljani se je v času od 17. do 25. maja odvijal seminar OZN pod naslovom »Sodelovanje ljudi v upravljanju«. Seminarja, ki je bila ena letošnjih najuglednejših mednarodnih prireditev v Ljubljani, so se udeležili predstavniki 37 držav (večinoma držav v razvoju) ter 12 agencij in drugih teles sistema Organizacije združenih narodov, ki so se v devetih dneh srečali na 18 zasedanjih.

Poglavitni namen prireditve, ki sodi v sklop nalog OZN, povezanih s široko strategijo »tretjega desetletja razvoja«, je bil poiskati učinkovitejše oblike prostovoljnega in demokratičnega sodelovanja ljudi pri razvojnih prizadevanjih držav, članic OZN, pri enakoprav-

ni delitvi rezultatov teh prizadevanj ter pri odločanju o ciljih, oblikovanju politike, načrtovanju in uradničenju njihovih gospodarskih in družbenih razvojnih programov. Zaključno poročilo in priporočila tega seminarja bo moral, po proceduri svetovne organizacije, generalni sekretar OZN, Pérez de Cuellar, posredovati generalni skupščini.

Udeleženci seminarja so si v nedeljo, 23. maja dopoldne ogledali Postojnsko jamo, popoldne pa so želeli videti kmetijsko zadruzo in tako se je prireditelj odločil za Mercator – KZ Cerknica. Tu sta

obiskovalce s štirih celin pričakala direktor delovne organizacije in podpredsednik cerkniške občinske skupščine, ki sta gostom predstavila občino in zadruzo, njih pa so zanimale tudi podrobnosti o našem delegatskem sistemu, o relacijah občina-republika-federacija, o sindikatu in gibanjih v njem, o vlogi ženske v sindikatu. Pretežni del vprašanj o kmetijstvu se je nanašal na združevanje dela in sredstev kmetov, na delitev dohodka in rizika, na delež zadruge pri proizvodnji hrane za lastno občino, pa na kreditiranje in investicijska vlaganja, na sodelovanje združe-

Inšpektorji pregledovali v Mercatorju na ljubljanskem področju

Tonka Korbar

Dogovori z inšpekcijskimi službami

Zmotna so mišljenja, da si inšpekcijske službe ne želijo pogovora s strankami v postopku in ne skupnega dogovarjanja. Večina strank obravnava inšpektorja kot nadzorni organ, ki zapažanja zapiše v zapisnik, za odpravo ugotovljenih nepravilnosti izda odločbo, če nepravilnosti niso odpravljene, pa predlaga kaznovanje ali izreče mandatno kazen. Vse preveč administriranja in pisanja ter papirjev za dokazovanje z laboratorijskimi analizami, atesti, standardi itd. To je res, vendar je tako tudi predpisano! Kljub temu pa inšpektorji želijo in morajo pri podružbljanju in uveljavljanju samoupravnih pravic in dolžnosti samoprjalcev v nekem nadzornem postopku brez dvoma upoštevati njihova stališča, predloge in znanja, ki seveda ne smejo škodovati delovnim ljudem in občanom.

Sanitarni, tržni in veterinarski inšpektorji so pregledovali trgovine, bifeje in skladišča Mercator – Rožnika, tozдов Dolomiti, Grmada in Golovec. Šlo je za redne periodične preglede, preglede po prijavah občanov pa tudi potrošniških svetov. Pristojnosti nadzorstva in ukrepanja se po predpisih med posameznimi inšpekcijami sicer zelo prepletajo pa tudi preveč togo ločujejo. Zaradi teh neskladij so inšpekcijske službe že večkrat predlagale spremembe, inšpektorji pa se – če je le mogoče – odločajo za teamsko delo. Ne prvič so želeli probleme reševati skupaj tudi s »kršitelji«, zato so odgovornim Mercatorja in Emone predlagali, da se pogovorijo o ugotovitvah, težavah in problemih v trgovinah in bifejih ter dogovorijo za optimalne roke in načine potrebne sanacije.

Inšpektorji so na sestanku s predstavniki Mercatorja marca in Emone aprila letos opozorili na večkrat ugotovljen neustrezen higienski režim v trgovskih lokalih in predvsem v bifejih (v sklopu trgovin), kar pričajo tudi laboratorijski izvidi odvzetih brisov na snaznost. Nadzorni pregledi so pokazali, da za neustrezen higienski režim v lokalih niso krivi le neosveščeni delavci, temveč pogosto tudi objektivni pogoji neustreznih sredstev, pribora in naprav za primerno opravljanje dela in vzdrževanja higienskega režima. Inšpektorji so opozorili, da se še posebno v času varčevanja vse premalo vestno sproti odpravljajo pomanjkljivosti in manjše okvare, vse preveč pa se do popolne izrabe uporabljajo naprave, delovna sredstva in pribor, kar terja nabavo novih. Verjetno ni potrebno, da inšpektor odreja beljenje prostorov, obnovo izrabljenih opleskov, oblog sten in tal. Vse prevečkrat šele on ugotovi in odredi popravo hladilne frigatehnike, čeprav gre le za izrabljeno tesnilo vrat, zaradi katerega so v nevarnosti živila, ki niso več na ustreznih temperaturah, večja je poraba električne energije itd.

Inšpektorji so predstavnike Mercatorja in Emone posebej opozorili na problematiko bifejev v sklopu trgovin. Najprej se je težko opredeliti, ali je bife le okrepčevalnica kot gostinski lokal ali je obrat družbene prehrane za terenske delavce pa tudi samske občane. Lažje je obravnavati (in se zagovarjati), zakaj ti lokali oz. njihove kuhinje vedno ne izpolnjujejo določb pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih gostinskih obratov iz leta 1975. Kuhinje pogojev za pripravo hrane ne izpolnjujejo, v večini primerov presegajo predmet poslovanja, saj nudijo tehnološko zahtevne jedi.

Predstavniki trgovcev so izrazili pripravljenost za sodelovanje z inšpekcijskimi službami in predvsem za usklajeno reševanje problemov. Opozorili pa so predvsem na objektivne težave, povezane s skromnimi investicijskimi sredstvi, kadrovskimi problemi in večkrat tudi slabšo kakovostjo blaga v prometu, za kar potrošniki krivijo le trgovino. Skupaj z inšpektorji so se strinjali, da je objektivne in subjektivne pogoje treba upoštevati, vendar slednje le takrat, ko ne gre za malomaren odnos do

družbene lastnine ali neizpolnjevanje dolžnosti odgovornih.

Predstavniki Mercatorja so za srečanje z inšpektorji pripravili plan konkretnih sanacijskih posegov v posamezne trgovine in zanimivo je, da se razen nekaj manjših dopolnitev ne razlikuje od programa potrebnih izboljšav, ki so ga opredelile veterinarska, tržna in sanitarna inšpekcija. Tozdi Mercatorja so zagotovili potrebna sredstva za sanacijo trgovin in v sklopu teh redkih bifejev, za odpravo nepravilnosti v večini bifejev pa denarja nimajo. Zato je bilo ob zaključku dogovorjeno, da bodo pri Mercatorju program za sanacijo trgovin dopolnili z nekaterimi parametri, na katere so opozorili inšpektorji, in z roki za realizacijo programa, izdelali pa naj bi tudi program prepotrebne sanacije bifejev v sklopu trgovin, in sicer do konca marca 1982. Inšpektorji zaradi razmer v bifejih morajo vztrajati na tem, da se njihove kuhinje sanirajo, spremeni v razdeljevalnice pripravljalne hrane, ali pa ukinejo. Čeprav so pri Mercatorju dali prednost izboljšavam v trgovinah, inšpektorji na podlagi izkušenj menijo, da se bo denar prej našel za bifeje.

Po dogovoru s predstavniki tozдов Golovec, Dolomiti in Grmada bodo do konca letošnjega leta sanirali naslednje trgovine za prodajo živil in predmetov splošne rabe:

- TOZD Golovec
- Gregorčičeva 13
 - Trg francoske revolucije 3
 - Mestni trg 18
 - Dolsko
 - Jana Husa 3
 - Proletarska 4
 - Zadobrovska 29

(Sanacija zadnjih dveh poslovalnic je obsežnejša, zato se bodo sanacijska dela verjetno podaljšala v leto 1983).

- TOZD Dolomiti
- Gerbičeva 49
 - Jeranova 24
 - Cesta na Brdo
 - Rožna dolina IX/17
 - Brdo, cesta na Bokalce 9 (zaradi obsežnejših del pri adaptaciji bodo v letu 1982 pripravljeni vsi dokumenti, v prvem trimesečju 1983 pa bo preureditev

- V Horjulu in Kozarjah - v obeh krajih je sicer predvidena gradnja novih trgovin do konca srednjeročnega obdobja, vendar bodo v letu 1982, zaradi dotrajanoosti lokalov, opravljena najnujnejša sanacijska dela.

- TOZD Grmada
- Trg komandanta Staneta 6
 - Celovška 104
 - Titova 89
 - Tomačevo

Finančno ovrednoten načrt izboljšave bifejev v sklopu trgovin naj bi zagotovil izpolnitev strokovnih norm za predmet poslovanja, ki ga imajo bifeji. Inšpektorji so večkrat opozorili na izvide brisov, ki potrjujejo neprimernost kuhinj in opreme za tehnologije priprave hrane tako široke izbire. V bifejih Mercatorja so inšpektorji odvzeli 1158 brisov na snaznost s čistih površin. Snažnih brisov je

bilo 748, nesnažnih pa 410. Na jedilnih krožnikih, priboru in čašah so bili ugotovljeni kontaminanti fekalnega izvora 37-krat. Na kuhinjski posodi, delovnih sredstvih in delovnih površinah (deske za rezanje termično obdelanega mesa) pa so bili ugotovljeni kontaminanti fekalnega izvora 34-krat. Tudi roke zaposlenih pri delu z živili so bile nesnažne v 4 primerih. Izvidi so potrdili upravičenost opozoril inšpektorjev, da plastične krpe ne sodijo v obrate družbene prehrane, ker so skoraj vselej ugodno gojišče mikroorganizmov in se težko dezinficirajo. Potrjujejo tu-

dno gojišče mikroorganizmov in njihova uporaba spet onesnaži že umite roke.

Po podrobnejši obravnavi vseh nepravilnosti v kuhinjah bifejev je ugotovljeno, da je potrebno sanirati in v sklopu sanacijskega programa ovrednotiti predmet poslovanja bifejev:

- TOZD Golovec:
- Pokopališka 36
 - Proletarska 4

- TOZD Dolomiti:
- Dolenjska 53
 - Rožna dolina IX/17

Nastopamo razcapani

O naši kakovosti ali nekakovosti pričajo tudi zunanja obeležja prodajaln, ka lor so izveski, nalepke in druga oprema prostorov. Nekateri so že na zunaj, na prvi pogled zanemarjeni. Ko se vozimo po Štajerskem in Pomurju, pa tudi na Dolenjskem in drugod, celo v Ljubljani, neredko srečujemo na izloženih oknih zastarele in obledele nalepke, ki pričajo o naši zanemarjenosti. V imenu pometanja pred svojim pragom bomo začeli sistematično objavljati posnetke z imeni reprezentanta.

Uredništvo

di, da je za higienizacijo rok edino ustrezna papirnata brisača za enkratno uporabo, lahko je tudi manjša, dosti dražja tekstilna brisača, vendar samo za enkratno uporabo! Tekstilne, običajno mokre brisače za večkratno uporabo, so po laboratorijskih izvidih ugo-

- TOZD Grmada:
- Rožanska 2
 - Titova 351
 - Celovška 99
 - Celovška 104
 - Černetova 23
 - Derčeva 29
 - Trg komandanta Staneta 6.

Obveščanje v kolektivih

Jože Rozman

Kako do virov za obveščanje?

»Ni in ni prispevkov! Zato je pogosto vprašanje, kaj objaviti, še pogostejše pa se vprašujem, komu je obveščanje namenjeno. Zagotovo vam, delavci in kmetje naše delovne organizacije.« Takole v uvodniku prve letošnje številke Poročevalca M-Agrokombinata iz Krškega razmišlja njegov urednik Jože Černoša, mi pa to izrabljamo kot povod za razmišljanje o glasilih temeljnih organizacij.

Odveč je na tem mestu govoriti o zakonitih pravicah do obveščenoosti, bolj nas zanima, kakšne težave imajo uredniki z urejanjem in izdajanjem glasil v osnovnih organizacijah. Najprej, uredniki so bolj ali manj priložnostno, saj je ure-

Moški in časopisi

Dedec od 20 do 30 let je kot dnevni !; izhaja oziroma vzhaja vsak dan, včasih celo v dveh ali treh izdajah. Od 30 do 40 let je kot poltednik, od 40 do 50 tednik, od 50 do 60 štirinajstdnevnik od 60 dalje mesečnik, okrog 70. leta pa posebna izdaja.

Dovtip je iz krogov blizu informacij – povedala ga je sodelavka redakcije DELA Iča.

dnikovanje, največkrat je to kar pisanje cele številke, le dodatek, običajno popoldanski in večerni, k njihovemu osnovnemu delu. Povsod tam, kjer v glasilih ne želijo objavljati le tabel in sklepov samoupravnih organov, ampak se trudijo, da so dogodki, sklepi, dosežki, uspehi in neuspehi novinarsko obdelani, to je vsaj komentirani, razširjeni kot družbeno pomembni, primerjani skratka napisani tako da so zanimivi tudi za bralce, ki ni iz te organizacije, tam so želje pogosto v nasprotju z možnostmi.

Da ni vedno pravega časa, je treba upoštevati, da pa ni pravih piscev, ne bo držalo. Brez skromnosti povejmo, da je marsikdo med na-

mi sposoben napisati kaj več kot le sklep, da lahko zabeleži dogodek na družbeno zanimiv način, v njem najde tisto, kar je zavezujoče tudi zame in zate. Ne pozabljamo, da so interna glasila namenjena predvsem najbolj nujnemu obveščanju v delovnih okoljih, da seznanijo vse delavce s sklepi samoupravnih organov in s poslovnimi rezultati, nekaj pa je med njimi takih, ki to raven uspešno prese-gajo.

V uredništvo redno dobivamo Jelšine Informacije, ki izhajajo običajno ob četrletjih, ker obširno, strokovno in hkrati razumljivo komentirajo poslovne uspehe in neuspehe; potem vsak mesec dobimo Naš gostinec, glasilo tozda

Inšpektorji so tudi predstavnike Emone, kot že nekajkrat vse svoje »stranke«, skušali prepričati, da je stalno prisoten inšpekcijski nadzor odveč, če se vodstveni kadri OZD, posebno pa še samoupravni organi in interne strokovne službe zavedajo samoupravne odgovornosti v dobro delovnih ljudi in občanov ter varovanja njihovega zdravja in socialne varnosti. Inšpekcijske službe nikakor ne bodo dopuščale, da bi bil zaradi malomarnega in neodgovornega dela nekaterih ogrožen potrošnik pa tudi prizadet higiensko osveščeni in prizadevni delavec. Inšpektorji so se zavzeli tudi za to, da bi v vseh primerih, kjer ne bodo zaradi objektivnih okoliščin mogoče nepravilnosti odpraviti, pa bo ogroženo zdravje potrošnikov, delovna organizacija sama zmanjšala ali opustila predmet poslovanja vse dotlej, dokler ne bo opravljena sanacija ali rekonstrukcija. V nasprotnem primeru bo sicer morala pristojna inšpekcijska služba izdati upravni ukrep.

Inšpektorji tudi v poslovalnicah Emone ugotavljajo preširok predmet poslovanja, splošno problematično hrambo in pripravo delicatesni izdelkov zaradi nezadostne in pogosto dotrajane opreme, ob interni tržni in sanitarni kontroli preveč nepravilnosti, že tako skromna skladišča pa so zapolnjena s prodajnimi artikli (od posode do robcev), ki jih zaradi zaslužka prodajajo ne škodo živil.

V Emoni so povedali, da zaradi gradnje novega prodajnega centra v Novih Jaršah denarja nimajo preveč. Za letos tako predvidevajo manjše sanacije – zamenjavo dotrajane opreme, hladilne tehnike, najnujnejša popravila prostorov oz. redno vzdrževanje v trgovinah na Galjevici, Slomškova 6, Hubadova 18, Gogalova, Celovška 435, Celovška 163 in delno (vitrine) na Celovski 63. Po dogovoru z inšpektorji pa naj bi do 1. maja pripravili program sprememb v kuhinjah bifejev – sanacija, preureditev v razdeljevalno kuhinjo, ali ukinitve.

(Iz Mesečnega informatorja Uprave za inšpekcijske službe Skupščine mesta Ljubljane)

Jelka iz Hrastnika. V njem vsakič objavijo uresničenje plana in izračun vrednosti točke po poslovnih enotah za pretekli mesec ter sklepe samoupravnih organov, občansko pa še prispevke o pomembnejših dogodkih v organizaciji in izven nje. Zanimivo pa bi bilo zvedeti, ali bralci morda pogrešajo komentar, razlago tabel, primerjave števil s prešnjimi meseci. M

Pred kratkim se je v postojnskem tozdu grosist upokojilo več njihovih delavcev, zato so v temeljni organizaciji organizirali priložnostno slovesnost. Predsednik sindikata, Peter Marinšek, je v krajšem nagovoru izrekel priznanje upokojenim delavcem, ki so s svojim delom prispevali k razvoju in uspehom naše DO ter jim v spomin in zahvalo podelili knjižna darila. Foto T. Vrhovec

Prvo nadaljevanje študijske teme o minulem delu

Košćak Franc – DSSS

Pojem minulega dela

V naši vsakodnevni praksi se, vsaj pri večini delovnih ljudi, v združenem delu pojem »minulo delo« razume zelo ozko. Delavci si pod tem pojmom največkrat predstavljajo le leta delovne dobe in del svojih pravic, ki jih na podlagi tega pridobijo pri delitvi osebnih dohodkov, in še to velikokrat enostavo, po določeni progresivni lestvici, brez vsakršnih podrobnejših meril

Nedvomno je tudi to eden od vidikov problema minulega dela, vendar pa je s stališča kategorije minulega dela, kot elementa razširjene reprodukcije, drugotnega pomena.

Minulo delo je v svojem širšem pomenu tisti del vrednosti, ki ga delavci ali družba izločajo kot akumulacijo za razširjeno reprodukcijo, v ozkem podjetniškem in širšem družbenem pomenu. Ustava definira minulo delo kot »sredstvo za razvoj in razširjanje materialne baze dela«, kar nedvomno kaže na pravo in zelo pomembno bistvo te ekonomske kategorije.

Ni potrebno posebej poudarjati, da je razširjena reprodukcija v širšem pomenu dejansko cilj oziroma celo smoter delovanja človeka nasploh, saj si skozi način razširjanja svoje materialne osnove ustvarja pogoje za ohranitev sebe kot individuum in vrste kot take.

Iz povedanega v našem dosedanjem ekonomskem razvoju obstojajo kot ekonomska kategorija, le da se je drugače imenovalo ali pa se je v pogojih centralističnega vodenja gospodarstva nekako skrivalo v splošnem gospodarskem potencialu države, zaradi česar je bilo delavcem več ali manj odtujeno.

Kardelj pravi, da se je sprejel termin »minulo delo« predvsem tudi zaradi tega, »da bi tako poudarili, da akumulacija ni nobena posebna ekonomska kategorija, marveč je vrednost, ustvarjena s tekočim delom delavcev, v katerih rokah se spaja upravljanje tekočega in minulega dela, to je, da delavec zavestno upravlja ne samo svoje tekoče delo, marveč da zavestno gospodari s tistim delom ustvarjene vrednosti, ki se na podlagi družbene lastnine produkcijskih sredstev neizogibno podružblja in služi za razširjanje materialne baze združenega dela in družbe v celoti.« (E. Kardelj: Svobodno združeno delo, Državna založba Ljubljana 1978).

V nekem smislu lahko minulo delo primerjamo s kategorijo presežne vrednosti v kapitalističnih pogojih gospodarjenja, kar prav tako kaže na pomembnost tega dela novoustvarjene vrednosti, saj nam je znano, da je presežna vrednost (in skozi njo profit) eden od pomembnih stimulatorjev kapitalističnega gospodarstva in si ga praktično prisvaja ter z njim upravlja kapitalist, največkrat le po kriterijih profitne interesnosti.

Pomen »minulega dela« kot ekonomske kategorije razširjene reprodukcije

Minulo delo je tudi za naš družbeno-ekonomski sistem izredno pomembna realna kategorija. Da smo ta problem še posebej izpostavili ob sprejemu zadnje ustave in zakona o združenem delu, je bilo več vzrokov. Osnovni problem je v ustvarjanju pogojev za to, da bo delavec v temeljni organizaciji združenega dela lahko usmerjal in kontroliral gibanje ter porabo tudi minulega dela. Ko se minulo delo spremeni v podružbljena sredstva, moramo preprečiti, da se kot odtujen kapital ne spremeni v sredstva vladavine nad delavcem, ampak da se trajno spreminja v pogoje in sredstva delavčevega živega dela, s katerim sam upravlja in razpolaga, seveda v določenih odnosih medsebojne odvisnosti z drugimi delavci v združenem delu. Socializem mora omogočiti delavskemu razredu, da bo do popolnosti razpolagal z rezultati svojega živega in minulega dela, kajti le tako bo preprečil proizvajalcu ekonomsko alienacijo (odtujitev) in ga postavil v sredo gospodarskega in družbenega upravljanja, kar mora biti cilj socializma in komunizma.

(nadaljevanje v naslednji številki)

5. mercatoriada, letne športne igre delavcev in združenih kmetov ter učencev v gospodarstvu in upokojenih delavcev sozda Mercator, Postojna 82

Sergej Peternost – DSSS

Postojna gostila športne ekipe Mercatorja

V letošnjem letu je čast in obenem dolžnost za prireditev letne mercatoriade doletela našo delovno organizacijo, postojnski Mercator-Nanos. Prv zato smo ustanovili častno predstavo z Miranom Goslarjem na čelu, organizacijski komite s predsednikom Mirkom Vaupotičem, komisijo za tekmovanje z vodjem Iztokom Mislejem ter ostale potrebne komisije.

Mercatoriada se je odvijala 5. junija v postojnskem športnem parku. Začela se je ob 7. uri z zborom ekip, otvoritveno slovesnostjo in pozdravnim govorom predsednice Skupščine občine Postojna in predsednika korša. Po končanih uvodnih formalnostih so se ob osmih, z majhno zamudo, pričela tekmovanja v dvanajstih panogah. Skupaj je sodelovalo več kot 1.000 športnikov in športnic iz 27 organizacij združenega dela v sestavi Mercatorja.

Po množičnosti sta na mercatoriadi prednjačili delovni organizaciji M-Izbira Panonija in M-Nanos. Največ ekip je sodelovalo v kegljanju, in sicer kar 30, sledili pa so mali nogomet s 23 ekipami, namizni tenis z 22 ekipami, košarka s 14 ekipami, šah in plavanje s po 15 ekipami itd.

Središče športnih dogajanj je bil postojnski športni park, kjer sta delovala vodstvo tekmovanja in razglasna postaja. Tudi ostala tekmovanja, tako na primer šah, košarka, namizni tenis in balinanje, so se odvijali v neposredni bližini, tekmovalke in tekmovalci v plavanju pa so morali v 35 kilometrov oddaljeno Lipico pri Sezani, ker bazen v Jamski restavraciji še ni končan.

Naši mladinci v Beogradu

Beno Mlakar – TOZD Grosist

Na proslavi dneva mladosti

Zaključne slovesnosti ob izročitvi štafete mladosti, 25. maja na stadionu JLA v Beogradu, smo se udeležili tudi štirje mladinci iz postojnskih tozdov M-Nanosa.

V Beograd smo odpotovali s posebnim vlakom in smo tja prispeli na dan mladosti, 25. maja zjutraj. Najprej smo obiskali hišo cvetja na Dedinju, kjer smo se poklonili spominu predsednika Tita. Nato smo hoteli obiskati muzej 25. maj, vendar žal ni bil odprt, zato smo se odpravili na ogled našega glavnega mesta, ker večina od nas še ni bila v Beogradu.

Približno ob petih popoldne smo se, v pričakovanju velike slovesnosti, zbrali pred stadionom JLA, ki je bil, zelo velik in lep, že pripravljen za začetek prireditve.

Prireditve se je začela točno ob 20. uri in je trajala približno uro in pol. Na stadionu se je zbrala nepregledna množica mladih ljudi, ki so prišli iz cele Jugoslavije, da bi proslavili svoj praznik in se poklonili svojemu velikemu vzorniku in učitelju, tovarišu Titu. Prireditve je bila enkratno doživetje, ki

si ga vsak mladinec lahko le želi. V tej manifestaciji se je resnično pokazala moč in enotnost naših narodov in narodnosti ter samoupravne socialistične in neuvrščene Jugoslavije.

Slovesnost je dosegla vrhunec, ko je zadnji nosilec štafete, Ciril Zaplotnik, izročil predsedniku ZSMJ štafeto palico s pozdravi celotne jugoslovanske mladine.

Vzdušje je bilo res enkratno in proslava se je zaključila z enotno in odločno zaobljubo, da bomo mladi še naprej hodili po poti, ki jo je začrtal tovariš Tito.

Po končani manifestaciji smo se, precej utrujeni, a srečni in zadovoljni, odpravili proti železniški postaji, kjer nas je že čakal vlak, ki nas je odpeljal domov.

Letošnja prireditve ob dnevu mladosti nam bo, štirim mladincem in mladincem M-Nanosa, ostala v trajnem spominu.

Pravnik svetuje

Kakšne ukrepe je mogoče izreči delavcu v disciplinski postopku zaradi kršitve delovne dolžnosti?

Določila o disciplinski odgovornosti najdemo v Zakonu o združenem delu (člen 193. do 204.), v Zakonu o delovnih razmerjih (člen 148. do 157) in v Pravilniku o disciplinski in odškodninski odgovornosti.

Predno konkretno odgovorimo na postavljeno vprašanje, moramo pojasniti, da se disciplinski postopek vodi izključno na ravni tozda oziroma delovne skupnosti. Vsak tozd oziroma delovna skupnost ima lahko svojo disciplinsko komisijo, lahko pa tudi izvolijo skupno disciplinsko komisijo na ravni delovne organizacije. V naši delovni organizaciji imamo že tretjo mandatno dobo skupno disciplinsko komisijo.

Ukrepi, ki se delavcu lahko izrečejo v disciplinskem postopku, so:

- opomin,
- javni opomin,
- razporeditev na druga dela in naloge za dobo enega leta,
- denarna kazen in
- prenehanje delovnega razmerja.

Izvršitev ukrepa prenehanja delovnega razmerja oziroma denarnih kazni se lahko odloži za čas, ki ne sme biti daljši od enega leta. To pomeni, da pri tem delavcu ne preneha delo niti mu ni treba plačati denarne kazni, če v času preizkusa ne stori ponovno hujše kršitve delovne dolžnosti. V nasprotnem primeru komisija prekliče pogojno izrečeno izvršitev ukrepa in delavcu preneha delovno razmerje oziroma mora plačati ustrezno denarno kazen.

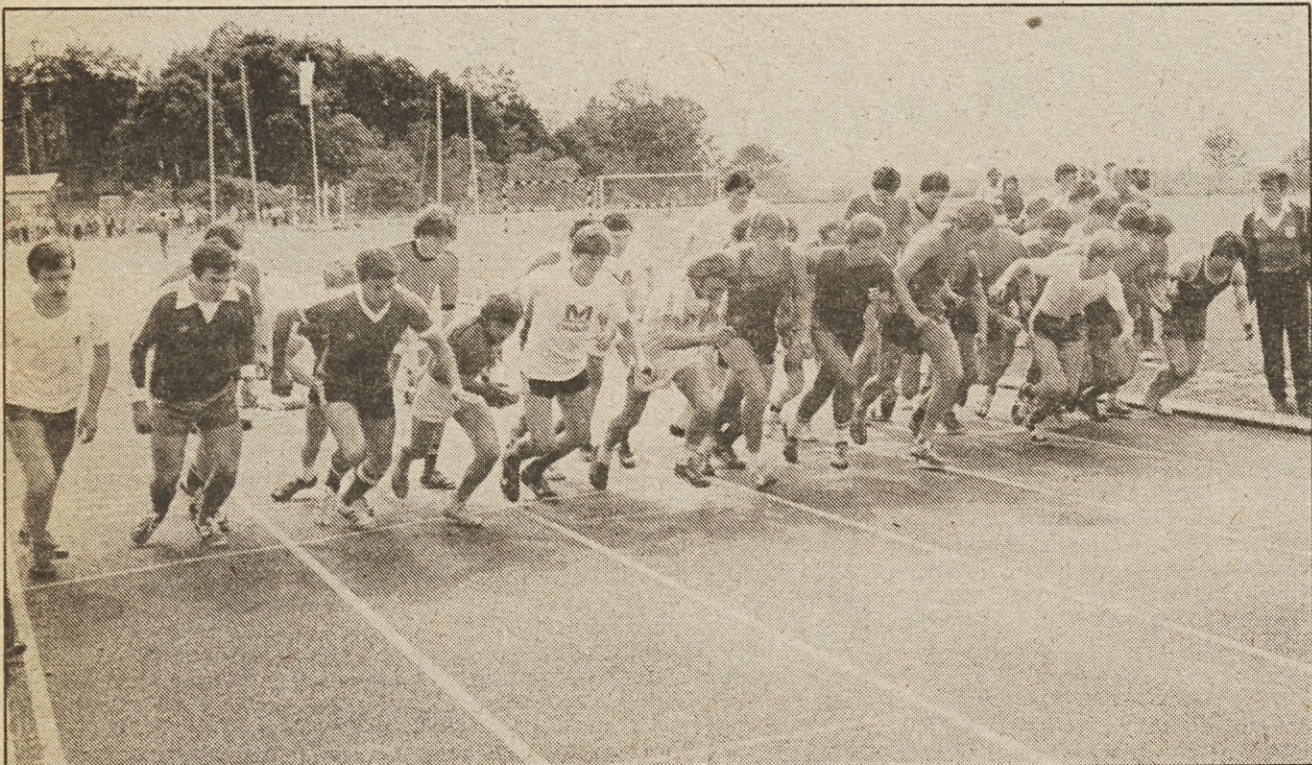
Moram poudariti, da skupna disciplinska komisija Mercator-Nanosa v praksi ni uporabila ukrepa denarne kazni, da pa je večkrat uporabila pogojno izvršitev ukrepa, zlasti pri prenehanju delovnega razmerja.

V bodoče bi bilo vsekakor potrebno uporabljati denarno kazen kot disciplinski ukrep, saj iz prakse v drugih delovnih organizacijah izhaja, da je to učinkovito sredstvo, ki vpliva na kršitelja bolj učinkovito kot drugi ukrepi, ima preventivni učinek in s tem doseže namen kaznovanja.

Sergej Paternost

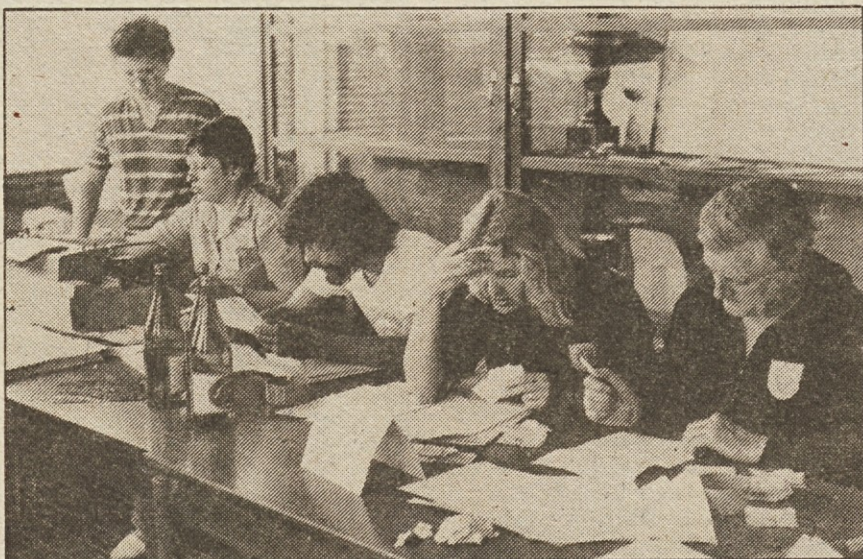
Slovesna otvoritev z nošnjo zastave. Foto Silvo Čuk

Start moških v krosu, skupina A. Foto Kancijan Hvastija

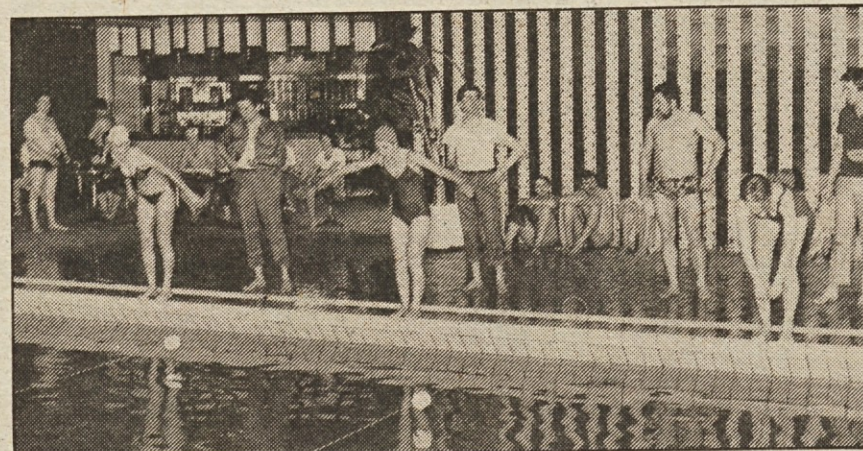
Še posebno prijetno je bilo zvečer za tiste, ki so prejeli priznanja, za dobro počutje in razpoloženje pa imajo zaslugo tudi postojnski gostinci, ansambel Metronomi in vsi tisti, ki se se znali po mnogih organizacijskih problemih in napornih športnih bojih razveseliti v krogu sodelavcev Jugoslavije v malem. Besedilo Tomaž Vrhovec, foto Pavle Požar

Vsi rezultati so se stekali v informacijsko pisarno, kjer so tudi sodniki urejali svoje zapiske. Foto Matjaž Marinček

Razpoloženi navijači so mnoge panoge naredili še bolj privlačne! Foto Matjaž Marinček

Plavalke in plavalci so se pomerili v bazenu hotela Maestoso v Lipici. Foto Matjaž Marinček

Ena od tekmovalnih disciplin je bila tudi vleka vrvi. Na posnetku so tekmovalci M-Nanosa in po njihovih obrazih je moč sklepati, da je bilo merjenje moči težko. Foto Silvo Čuk

Skupna uvrstitev ekip

	Točke
1. M-Izbira Panonija, Ptuj	144
2. M-Rožnik, Ljubljana	118
3. M-Agrokombinat, Krško	104
4. M-Kmetijski kombinat Sevnica	97
5. M-Nanos, Postojna	96
6. M-Sadje zelenjava, Ljubljana	93
7. M-Sloga, Gornja Radgona	87
8. M-Hoteli gostinstvo, TOZD Sremič, Krško	87
9. M-Hoteli gostinstvo, TOZD Ilirija, Ljubljana	67
10. M-Velepiskrba, TOZD Grosist, Ljubljana	65
11. M-Velepiskrba, TOZD Trgopromet, Kočevje	63
12. M-Univerzal, Lendava	59
13. M-Velepiskrba, TOZD Standard, Novo mesto	48
14. M-Zarja, Ormož	47
15. M-Nanos, TOZD Preskrba, Portorož	42
16. M-Konditor, Ljubljana	38
17. M-Mednarodna trgovina, Ljubljana	36
18. M-Velepiskrba, TOZD TMI, Ljubljana	36
19. M-Potrošnik, Lenart	25
20. M-Rudar, Idrija	22
21. M-Pekarna Grosuplje	20
22. M-KGZ Sora, Žiri	20
23. M-Velepiskrba, TOZD Hladilnica, Ljubljana	18
24. M-Emba, Ljubljana	17
25. M-Interna banka + Delovna skupnost SOZD	16
26. M-Nanos, TOZD Oskrba, Čabar	16
27. M-Tehna, Ljubljana	15
28. M-Preskrba, Krško	10
29. M-Trgoavto, Koper	7

Navdušenje Ptujčanov ob končni razglasitvi ekipnega zmagovalca. Foto Matjaž Marinček

Po končanih tekmovanjih so se tekmovalci in ostali udeleženci 5. mercatoriade zbrali v Jamski restavraciji, kjer se je v prijetnem vzdušju končala letošnja mercatoriada. Foto Silvo Čuk

Delavci, ki v našem glasilu v zadnjem času zelo redko berejo o sebi in svojem delu: Beograjčani (tekmovalci v malem nogometu) s svojim direktorjem. Foto Matjaž Marinček

Sloga, Gornja Radgona, 2. Igor Antončič, M-Nanos, Postojna, 3. Marko Bokal, Delovna skupnost SOZD + M-Interna banka, Lj., in Željko Kaljančič, M-Agrokombinat, Krško, 5. Slavko Grosman, M-Sloga, Gornja Radgona, 6. Bojan Topolovec, M-Izbira Panonija, Ptuj, 7. Marjan Detoni, M-Nanos, Postojna, 8. Srečko Hrzenjak, M-Izbira Panonija, Ptuj in Jože Miklavčič, M-Rožnik, Lj.; **skupina B:** 1. Jože Ribarič, M-Sloga, Gornja Radgona, 2. Andrej Vrabčič, M-Izbira Panonija, Ptuj, 3. Dušan Paravinja, M-Mednarodna trgovina, Lj., 4. Drago Pisek, M-Agrokombinat, Krško, 5. Vlado Omahen, 6. Jože Snoj, oba M-Rožnik, Lj., 7. Sergej Bertok, M-Nanos, Postojna, 8. Mitja Zega, Delovna skupnost SOZD + M-Interna banka, Lj., 9. Metod Logar, M-Konditor, Lj., 10. Nande Gornik, M-Mednarodna trgovina, Lj., 11. Jože Zadnik, M-Sadje zelenjava, Lj., 12. Marjan Sitar, M-Izbira Panonija, Ptuj in 13. Janez Novak, M-Nanos, Postojna; **skupina C:** 1. Slobodan Milinković, M-Nanos, Postojna, 2. Ivan Jakopec, M-Mednarodna trgovina, Lj., 3. Armando Olivo, M-Rožnik, Lj., 4. Tomaž Škufca, M-Mednarodna trgovina, Lj., 5. Marjan Salovec, M-Agrokombinat, Krško, 6. Franjo Hojs in 7. Janko Puklavec, oba M-Sloga, Gornja Radgona.

Plavanje – ženske ekipno: 1. M-Hoteli gostinstvo, TOZD Sremič, Krško, 2. M-Mednarodna trgovina, Lj., 3. M-Sloga, Gornja Radgona in 4. M-Nanos, Postojna.

Plavanje – ženske posamično, skupina A: 1. Branka Škafar, M-Hoteli gostinstvo, TOZD Sremič, Krško, 2. Jelka Manko, M-Sloga, Gornja Radgona, 3. Milena Šterman, M-Izbira Panonija, Ptuj, 4. Silva Kujundžič, M-Sloga, Gornja Radgona, 5. Helena Rugelj, M-Velepiskrba, TOZD Trgopromet, Kočevje, 6. Ksenija Heric, M-Mednarodna trgovina, Lj. in Heda Kralj, M-Izbira Panonija, Ptuj, 8. Darja Pungarar, M-Sadje zelenjava, Lj., 9. Brigita Gombac, M-Sloga, Gornja Radgona, 10. Silva Popat, 11. Darinka Rajgal in 12. Anica Pec, vse M-Nanos, Postojna;

skupina B: 1. Sonja Dolinšek, M-Mednarodna trgovina, Lj., 2. Branka Prepeluh, M-Rožnik, Lj., 3. Edka Petrič, M-Hoteli gostinstvo, TOZD Sremič, Krško, 4. Bidojka Veljak, M-Nanos, Postojna, 5. Mimica Lajevac, M-Izbira Panonija, Ptuj, 6. Elica Starovasnik, M-Sloga, Gornja Radgona in 7. Neva Rebec, M-Nanos, Postojna; **skupina C:** 1. Zinka Gospodarič, M-Nanos, Postojna, 2. Ana Škafar, M-Mednarodna trgovina, Lj., 3. Lojzka Škafar, M-Hoteli gostinstvo, TOZD Sremič, Krško in 4. Tina Svenšek, M-Sloga, Gornja Radgona.

Tenis – moški: 1. Alojz Kotar, Delovna skupnost SOZD + M-Interna banka, Lj., 2. Čehovina, M-Trgoavto Koper, 3. Peter Škerlavaj, M-Tehna, TOZD Investa, Lj. in 4. Miran Goslar, Delovna skupnost SOZD + M-Interna banka, Lj.

Tenis – ženske: 1. Marija Grosman, M-Mednarodna trgovina, Lj., 2. Sonja Vidič, Delovna skupnost SOZD + M-Interna banka, Lj., 3. Majda Lešnik, M-Mednarodna trgovina, Lj. in 4. Tatjana Lukša, Delovna skupnost SOZD + M-Interna banka, Lj.

Skrb sindikata za bolne sodelavce

Kristina Antolič – M ø izbira Panonija, Ptuj

Humana pomoč sodelavcem

Delavci, člani sindikata smo zadalženi, da vodimo evidenco in obiske pri sodelavcih – staležnikih v naši delovni organizaciji združenega dela. Tako po tritedenskem bolniškem staležu obiščemo delavca na domu ali tam, kjer trenutno prebiva. To delo opravijo predstavniki osnovne organizacije ZS in oži sodelavci.

Na podlagi 116. člana Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodke in sredstev iz sklada skupne porabe v ta namen nabavimo skromno darila, ki ga ob tej priliki izročimo delavcu.

Po nedavnem obisku pri delavcu tozda Maloprodaja so obiskovalci ugotovili, da je delavcu potrebna še drugačna pomoč. O tem je razpravljal izvršni odbor osnovne organizacije zveze sindikatov tozda Maloprodaja in predlagal, da se delavcu odobri finančna in materialna pomoč za tritedensko zdravljenje v Laških Toplicah. Delavec je štiri ure invalidsko upokojen, že skoraj leto dni pa je tudi v bolniškem staležu zaradi kompliciranega zloma noge. Niti njegov niti družinski dohodek ne zadostata za pokrivanje vseh izdatkov zdravljenja v Toplicah, zato so mu

po sklepu sindikata ter odbora za skupna kadrovska vprašanja in družbeni standard nabavili garderobo in mu za čas bivanja v zdravilišču odobrili žepnino. Prav tako so mu organizirali prevoz tja in nazaj.

Po vrnitvi domov se je ta tovariš oglašil pri predsedniku sindikata in dejal: »Ne najdem besed, s katerimi bi se zahvalili za tako humano delo, zato mi prosim dovolite, da se preko glasila Mercator iskreno zahvalim izvršnemu odboru sindikata in vodstvu tozda Maloprodaja za vsestransko pomoč, ki mi je bila nudena ob zdravljenju v Toplicah. Še toliko bolj sem vesel sedaj, ko sem ugotovil, da je bila pomoč v podobni obliki nudeni tudi drugim našim delavcem.«

To je bila le ena od humanih akcij delavcev sindikata tozda Maloprodaja in prepričani smo, da se bodo takšne akcije še nadaljevale.

Sindikalni izleti že v maju

Kristina Antolič – M-izbira Panonija, Ptuj

Vse bolj smo si odtujeni

Osnovne organizacije Zveze sindikatov delovne organizacije Mercator-Izbire Panonija so letos že v mesecu maju organizirale eno in dvodnevne sindikalne izlete.

Enodnevne izleta se je udeležilo okrog 170 delavcev, kar je le 12 odstotkov vseh zaposlenih. Iz Ptuja so odpotovali v Kumrovec, kjer je bil ogled rojstne hiše tovariša Tita ter Doma borcev NOV in mladine Jugoslavije. Tu so si udeleženci izleta ogledali film o delu in življenju predsednika Tita. Na preji jih je pot vodila proti Stubici, kjer so si ogledali spomenik Matije Gubca, znamenito lipo in muzej. Med potjo so postali še pri galeriji Antona Avgustinčiča ter nadaljevali v Stubiške Toplice, zanimal pa jih je tudi spominski park Trebče in izkopenine krapinskega pračloveka.

Udeležence dvodnevnega izleta

je pot vodila v Skofjo Loko, kjer so si ogledali grad in muzej ter druge zanimivosti tega kraja, potem pa še obredli Idrijo, Postojno, Portorož in Piran.

Na organizacijo izleta ni bilo pripomb, pač pa so se padale na množičnost. Vse pogostejše ugotavljam, da za sindikalne izlete nimamo več časa in da nam niso več zanimivi. Vedno in povsod se najdemo eni in isti, pa naj bo to na sindikalnem izletu, pri športnih igrah, pri raznih praznovanjih ali kje drugje. Tisti, ki ostajajo doma, se ne zavedajo tega, da lahko le z množičnostjo prispevamo k boljšemu počutju in večji složnosti kolektiva.

Udeleženci enodnevne izleta pred spomenikom Matiji Gubcu v Stubici.

Pogoji letovanja v počitniških prikolicah na otoku Pagu

S strani Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo je naša delovna organizacija dobila v našem tri počitniške prikolic pod določenimi pogoji. Eden od teh je, da smo v primeru naravne ali druge hude nesreče dolžni na poziv Republiškega štaba za civilno zaščito ali Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo v 24 urah pripeljati stanovanjske prikolic na določeno zbirno mesto.

Stanovanjske prikolic, in sicer:

- 2 tip 450/82 – a 4 ležišča,
- 1 tip 305 SL/82 – 3 ležišča,

so locirane na otoku PAG, v campingu STRAŠKO pri Novalji. Camping STRAŠKO je II. kategorije in posluje v sklopu KOMPASA Ljubljana.

Dnevna cena za uporabo počitniške prikolic (ne glede na število oseb) znaša za delavce DO NANOS 340,00 din, za tuje uporabnike pa 450,00 din.

Uporabniki plačajo še turistično takso, ki znaša skupaj z zavarovanjem, dnevno po osebi 11,50 din, otroci do 7 let starosti pa plačajo samo zavarovanje v višini 1,50 din dnevno.

Počitniške prikolic so opremljene z vsem potrebnim za bivanje in gospodinjstvo (posoda, jedilni pribor, miza, stoli, hladilnik 50 lit., predšotor, odeje, vzglavniki), uporabnik pa mora sam zagotoviti rjuhe, prevleke za vzglavnike, krpe za posodo, brisače in čistila.

Terminski plan je izdelan za 10-dnevno bivanje, 1 da pa je predviden za vožnjo.

PLAN KORIŠČENJA – 10 IZMEN

- 1. izmena 18. 6. – 28. 6.
- 2. izmena 28. 6. – 8. 7.
- 3. izmena 8. 7. – 18. 7.
- 4. izmena 18. 7. – 28. 7.
- 5. izmena 28. 7. – 7. 8.
- 6. izmena 7. 8. – 17. 8.
- 7. izmena 17. 8. – 27. 8.
- 8. izmena 27. 8. – 6. 9.
- 9. izmena 6. 9. – 16. 9.
- 10. izmena 16. 9. – 26. 9.

Uporabniki počitniških prikolic dobijo ključe v recepciji campinga STRAŠKO, kjer jih tudi zadnji dan bivanja oddajo do 10. ure.

Ob prevzemu ključev v recepciji predložijo uporabniki prijavnico, osebno izkaznico in plačajo turistično takso. V prijavnici, ki jo bo izdala kadrovska služba MERCATOR-NANOS, DS SKUPNIH SLUŽB v Postojni, morajo biti vpisane vse osebe, ki bodo letovale v počitniški prikolic – tudi dojenčki. O tem vodijo delavci campinga strogo kontrolo in v primerih, ko dobijo v campingu neprijavljeno osebo, ukrepajo (denarne kazni, prijava LM).

Nanosove vesti

Počitniške prikolic so oštevilčene z številkami: 1, 2 in 3 ter opremljene z nalepkami MERCATOR – NANOS.

Kako pridemo do Novalje – campinga STRAŠKO?

Z osebnim vozilom: peljemo se skozi Rijeko, mimo Bakra, Kraljevice, Senja in pridemo do trajekta JABLANAC (177 km). Vožnja s trajektom do NOVALJE (1 uro). Od tu do campinga (cesta je označena) STRAŠKO 7 km.

zašel na levo, pride do nudističnega campinga).

Kaj je vse v campingu? Zelo velik market, restavracija, polnilnica za plin, zdravstvena ambulanta in drugo.

Novalja, ki je od campinga Straško oddaljena 7 km, je zelo prijetno in lepo obmorsko mesto.

Obveza vseh uporabnikov počitniških prikolic pa bo, da se bodo strogo ravnali po hišnem redu, ki ga bodo prejeli ob odhodu, predvsem pa uporabljati počitniško prikolic in inventar kot dobri gospodarji.

Komisija za upravljanje počitniškega doma

Prijavnica

za letovanje v počitniški prikolic na otoku Pag

1. PRIIMEK IN IME
zaposlen v TOZD oziroma DSSS ul. št.
stanujoč
št. osebne izk , izdane od SO , dne

2. ZAKONEC IN DRUGI
priimek in ime št. os. izk. izdane od SO, dne
.....
.....
.....

3. OTROCI
priimek in ime dan, mesec in leto rojstva
.....
.....
.....

4. LETOVANJE PRIJAVLJAM ZA ČAS do
od ali do
Obvezno izpolniti oba možna datuma.

5. Rok prijave takoj.
6. Prijavnice sprejema KADROVSKA SLUŽBA DS SKUPNIH SLUŽB MERCATOR-NANOS Postojna. Datum
Podpis prijavitelja

Kako vozijo trajekti?

JABLANAC – NOVALJA

1. 7. – 31. 8. 5.30 h
7.15 h
29. 5. – 12. 9. 9.45 h
13.00 h
16.30 h

petek, sobota, nedelja,
vsak dan 12. 6. – 12. 9. 19.00 h

NOVALJA – JABLANAC

29. 5. – 12. 9. 8.30 h
6.00 h
11.30 h
15.00 h

petek, sobota, nedelja,
vsak dan 12. 6. – 12. 9. 17.45 h
1. 7. – 31. 8. 19.00 h

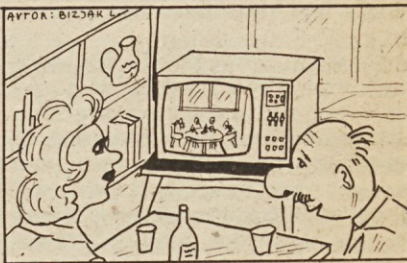
Ne glede na zgornji urnik, bo v primerih navala trajekt vozil vsako uro.

In kakšne so cene za trajekt?

Za osebno vozilo in voznika 266,00 din, po osebi pa 57,00 din.

Z avtobusom: odhod avtobusa z Avtobusne postaje Rijeka ob 14.00 h, prihod v Straško – izpred recepcije ob 17.30 h.

Kje so locirane počitniške prikolic MERCATOR-NANOS? Od recepcije proti campingu prva cesta desno do mini golfa, in zopet desno. Tu nekje so. (Če bo kdo

– Pa ne da se spet pogajajo?
– Verjetno so ugotovili, da jih vojni stroški in žrtve več stanejo kot so Falklandski otoki vredni...

Nanosove vesti

Nanosove vesti, priloga časopisa Mercator, glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator – Ureja uredniški odbor – Odgovorni urednik priloge Sergej Paternost (telefon: (067) 21-441) – Tisk CGP Delo – Naklada 12.000 izvodov

Mipovci v Arandelovcu

Kristina Antolič – M-Izbira Panonija, Ptuj

Na poti prijateljstva

V petek, 11. junija je na 1.400 kilometrov dolgo pot v Arandelovac, k pobratenemu kolektivu Industrije Elektroporcelana in h trgovski organizaciji Kolektiv, odrinila 45-članska delegacija delavcev ptujske M-Izbire Panonije.

Lep, sončen dan je bil. Na avtobusu je bilo vroče in soparno, vendar nas to ni motilo, saj smo nestrpnost pričakovali snidenje s prijatelji, še posebej tisti, ki smo tokrat prvič potovali v Arandelovac.

Ob pol šestih zvečer smo prispele na dogovorjeno mesto, pred hotel Staro zdanje v Arandelovcu, kjer so nas pričakali predstavniki Industrije Elektroporcelana.

Naj zapišem nekaj podatkov o mestu, ki smo ga obiskali. Arandelovac leži 80 kilometrov od Beograda, v srcu Šumadije. Letos praznuje 123-letnico; po ukazu kneza Miloša je mesto leta 1858 dobilo ime. Ima 20.000 prebivalcev, znano pa je predvsem po turističnih, kulturnih, naravnih, zgodovinskih in športnih centrih tega dela Srbije.

V centru mesta je eden največjih parkov, Bukovička Banja. Meri 40 hektarov, zasajen pa je s prekrasnim cvetjem in grmičevjem in poln skulptur iz belega marmorja in spehajalnih poti. Tu je kneževa dvorana, v kateri je v času vladanja kneza Mihajla zasedala skupščina Srbije, v današnjem času pa tu prireajo razne koncerte, poroče in podobno.

Industrija Elektroporcelana je od mesta oddaljena 5 kilometrov. Predstavniki tega kolektiva so nam naslednjega dne, v soboto, pokazali proizvodne prostore. Tovarna zaposluje preko 2.000 delavcev, od katerih je približno 40 odstotkov nekvalificiranih. V njej

je. O delu in življenju narodnega heroja je govoril Djordje Pešić, ki nam je bil to popoldne in tudi naslednjega dne vodič. Kasneje smo si ogledali še vinsko klet.

Čeprav smo bili nekoliko utrujeni, tega nismo želeli pokazati našim ljubeznivim gostiteljem, ki so nam pripravili obširen program ogledov znamenitosti tega kraja in tudi zabave. Še isti večer so nam gostitelji Elektroporcelana pripravili večerjo v tovarniškem obratu družbene prehrane. Po pozdravnem govoru obeh predsednikov konferenc sindikata smo izmenjali spominska darila. Ob zvokih narodnega ansambla tega kolektiva

je njihova folklorna skupina zaplesala kolo in kmalu je glasba tudi nas pritegnila na plesišče.

Po nekaj urah spanja so nas naslednjega dne odpeljali v Kragujevac, na ogled spominskega muzeja 21. oktobra 1941 je bilo ustreljenih 7.000 ljudi tega mesta, od tega 300 učencev, 18 učiteljev in 15 otrok od osmega do dvanajstega leta starosti. Marsikdo med nami je s solzami v očeh zapuščal Kragujevac.

Iz Kragujevca nas je pot peljala še v Topolo, ki leži na prometni magistrali med Beogradom in Kragujevcem. Topola je znana po narodni revoluciji, predvsem pa po njenih herojih NOV. Ogledali smo si še mavzolej dinastije Karađorđević v Oplencu; ta slovi po znamenitih mozaikih, ki so kopije fresk srbskih cerkva in samostanov.

Bližal se je čas odhoda, slovo od prijateljev, znancev in tovarišev. Ob pesmi »Jugoslavija« in plesu kola smo se razšli. Avtobus je počasi krenil izpred hotela Staro zdanje proti Ptuj, mi pa smo zapeli »Druže Tito mi ti se kunemo...«

Tekmovalke M-Izbire Panonije in Elektroporcelana v pikadu. Foto Kristina Antolič

Po položitvi venca pred spomenik Dušana Petrovića-Šaneta posluša delegacija M-Izbire Panonije pripoved Djordje Pešića o revolucionarnem delu Šumadincev. Foto Kristina Antolič

proizvajajo porcelanske izolatorje vseh vrst. Pred kratkim so zamenjali stari način dela, z modernizacijo opreme pa so tudi prešli na proizvodnjo izolatorjev za nadzemeljske vode visoke napetosti. Svoje proizvode izvažajo v države Evrope, Amerik, Azije in Afrike.

Še pred ogledom tovarne so se športniki pomerili v športnih disciplinah, v katerih so sodelovali tudi predstavniki trgovske organizacije Kolektiv. Športne igre so se odvijale v malem nogometu, šahu, kegljanju in pikadu. Ne bom pisala o tem, kdo je bil boljši, saj ni pomembno zmagati, temveč sodelovati.

Zatem smo bili gostje trgovske organizacije Kolektiv, kjer je predsednica konference sindikata M-Izbire Panonije, Alenka Kolarič, izročila generalnemu direktorju, Nikoli Gavriloviću, sliko Ptuj. Predstavniki tega kolektiva so predstavili svojo organizacijo in izrazili željo po ponovnem sodelovanju med obema delovnimi organizacijama. Gostje smo prejeli komplet značk ob njihovi 20-letnici.

Popoldne smo obiskali tudi spomenik narodnega heroja Dušana Petrovića-Šaneta, kjer so predstavniki sindikata naše delovne organizacije položili venec in cvet

Naslednje leto bo v Pomurju organizator M-Univerzal

Jože Makovec – M-Sloga, Gornja Radgona

Športne igre delavcev v trgovini v Pomurju

V soboto, 12. junija je bilo v Ljutomeru srečanje trgovskih organizacij Pomurja.

Kljub temu, da je jutraj deževalo, smo se zbrali v lepem številu. Svoje sposobnosti in moči smo pomerili v malem nogometu, kegljanju, namiznem tenisu, streljanju in šahu. Posebnost je bila »preleška dirka«.

Čeprav smo se vsi dobro zavedali, da niso glavni namen srečanja rezultati na športnem področju, temveč medsebojno spoznavanje in izmenjava izkušenj, smo vsi tekmovalci dali od sebe vse moči, ki smo jih premogli. Tudi navijačev, ki so z vpitjem in ploskanjem bodrili svoje športnike, je bilo precej. Udeleženci iz naše delovne or-

ganizacije so se posebej izkazali v namiznem tenisu in ženske v streljanju, nekoliko manj uspešni pa smo bili v malem nogometu in kegljanju.

Po končanem športnem srečanju je bila svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj in pokalov.

Končna uvrstitev je bila naslednja: 1. Potrošnik Murska Sobota, 2. Vesna Ljutomer, 3. Mercator-Sloga Gornja Radgona in 4. Mercator-Univerzal Lendava.

Organizator je poskrbel tudi za prijetno razpoloženje. Naslednje leto bo organizator športnih iger delavcev v trgovini v Pomurju Mercator-Univerzal Lendava.

Mercator v SV Sloveniji

10-letnica ptujske blagovnice

V mesecu avgustu bo minilo že deset let od pričetka poslovanja blagovnice na Ptuj, ki predstavlja največji trgovinski objekt v ptujski občini. V tozdu Maloprodaja, pa tudi v sami blagovnici že tečejo priprave na proslavitev 10-letnice. Predvsem želijo urediti vhod v Pepsi bar, nekoliko povečati oddelek samopostrežbe in tako spremeniti lokacijo nekaterih drugih oddelkov. Odpraviti bo treba še nekaj aranžerskih del in izložbe urediti tako, da bodo opozarjale na jubilej. Pripravljajo še športna tekmovanja in piknik za vse delavce blagovnice, izdati pa želijo tudi jubilejne PVC vrečke iz značke. Besediko in foto Kristina Antolič

Ribolov na prihodnji letni mercatoriadi?

Kristina Antolič – M-Izbira Panonija, Ptuj

Velik uspeh Mipovih ribičev

Konec meseca maja je bilo organizirano 3. tekmovanje v lovu rib s plovcem za prvaka Mercator-Izbire Panonije in ekipnega prvaka med temeljnimi organizacijami združenega dela v sestavi delovne organizacije M-IP.

V lepem, sončnem popoldnevu se je v gramozni jami v Trčcu zbralo 13 tekmovalcev. Tekmovanje je bilo organizirano v okviru Ribiškega društva Ptuj, ki je pomagalo pri kontroli pravičnega lova rib in pri izračunavanju doseženih rezultatov.

Naslov prvaka M-IP je že drugič zapored osvojil Adolf Hvalec iz tozda Veleprodaja s 1.550 točkami, drugi je bil Jože Lovrenčič iz tozda Maloprodaja s 1.225 točkami in tretji Dušan Horvat iz tozda Veleprodaja s 1.025 točkami. Ekipno je zmagal tozda Maloprodaja s 3.200 točkami, druga je bila ekipa tozda Veleprodaja z 2.925 točkami in tretji tozda Zaščita s 1.925 točkami.

Na sindikalnem prvenstvu za pokal Gorenja je sodelovalo 12 ekip iz delovnih organizacij ptujske občine. Naša DO je sodelovala z dvema ekipama. Prva ekipa, v kateri so bili prvi trije z domačega tekmovanja – Adolf Hvalec, Jože Lovrenčič in Dušan Horvat, je osvojila 1. mesto in prejela prehodni pokal. Imela je samo štiri negativne točke, zato je prejela dve

Najuspešnejši mipovci v športnem ribolovu.

zlati plaketi in srebrno medaljo za sektorsko uvrstitev posameznikov.

Druga ekipa, v kateri so bili Jože Ogrizek, Vekoslav Lašič in Marjan Strašek, je dosegla 4. mesto in imela 21 negativnih točk.

Ribiči M-Izbire Panonije predlagajo, naj bi se športna panoga ribolov uvrstila med panoge, ki so na letnih mercatoriadah. Pravijo, da to športno panogo pogrešajo.

Mercator v SV Sloveniji

Pogovor s predsednico osnovne organizacije

Jožica Bizjak – M-Kmetijski kombinat Sevnica

Mladinci na pomoč v proizvodnjo in na kmetije

Po nekaj letnem premoru je v delovni organizaciji Mercator-KK Sevnica zopet zaživelo delo mladinske organizacije. Od 329 članov kolektiva je skoraj polovica mladincev, vendar se sestanka udeležuje le nekaj najaktivnejših članov.

Na svojih srečanjih, ki so dva-krat mesečno, obravnavajo aktualna družbenopolitična dogajanja doma in v svetu, redno spremljajo tudi rezultate poslovanja v delovni organizaciji, pa tudi o nadaljnjem delu teče beseda.

Že kmalu po ustanovnem sestanku so mladinci izkazali pozornost vsem zaposlenim ženam v kolektivu, ko so jim ob osmem marcu stisnili roko in poklonili droben šopek cvetja in ročno izdelano vizitko.

Mladinci so aktivni in priskočijo na pomoč tudi pri delu v proizvodnih konicah. Tako so letos organizirali akcijo sajenja jablan in ovijanja hmelja. S prisluženim denarjem pa bodo organizirali strokovno ekskurzijo.

Med vsem mladinci je najbrž najprizadevnejša predsednica Ire-

naj bi bil predvsem spoznavalni, pa tudi o nadaljnjem delu osnovne organizacije bi se dogovorili. Pri

Mercator v Posavju

na Klenovšek, ki sem jo poprosila za kratek razgovor.

Kdo je dal pobudo za sklic ustanovnega sestanka mladinske organizacije?

Pobudo so dali mladi, ki so bili aktivni v že prej delujoči osnovni organizaciji, ki pa je zaradi odhoda predsednika in namestnika nehala delovati. Tudi želje vseh zaposlenih so bile, da bi začela mladina aktivno delovati.

Kaj, meniš, je vzrok majhne udeležbe na sestankih?

Sestankov se veliko število mladih ne udeležuje zaradi prevelike oddaljenosti od Sevnice, kjer so sestanki. Vseeno pa aktivno delujejo po osnovnih organizacijah v svojem kraju. Nastaja tudi problem pravočasnega obveščanja, saj opravlja svoja dela in naloge dosti mladih na terenu in v proizvodnji. Večina nas je iz kmečkih družin, kjer so nujno potrebne pridne roke tudi v popoldanskem času.

S čim ste poskušali pritegniti večji krog mladih v svoje vrste?

Trudimo se, da bi nas bilo vedno več, pa ne zaradi števila, ampak dela. Organiziramo tudi izlet, ki

organizaciji nam je priskočila na pomoč tudi delovna organizacija s finančnimi sredstvi. Veseli smo, da imajo posluh za naše delo in težave vsi zaposleni.

Kaj meniš glede nadaljnega dela osnovne organizacije?

Nalog smo si zadali veliko, a ne smejo ostati le na papirju. Še naprej želimo pomagati TOZD Proizvodnja pri obiranju jabolk in ostalih večjih delih. Prav tako želimo pomagati ostarelim pri delu na njihovih kmetijah.

Tudi na športnem in kulturnem področju se nameravamo bolj udeleževati.

Razmišljamo tudi o glasilu, ki bi bilo sestavljeno iz prispevkov zaposlenih.

Radi bi priredili tudi družabna srečanja z mladimi iz drugih osnovnih organizacij v naši občini in izven nje.

Sestajali se bomo še naprej dva-krat mesečno, še naprej bomo pripravljali referate, tako strokovne kot družboslovne narave. Tudi v priprave na XI. kongres ZSMS smo se aktivno vključili.

Dela je veliko, moramo ga vestno in resno opravljati, saj nam družba zaupa, pokazati pa moramo, da smo vredni imena »Titova mladina«

Hvala za razgovor, pa obilo uspehov pri nadaljnjem delu.

Poezija iz naših vrst

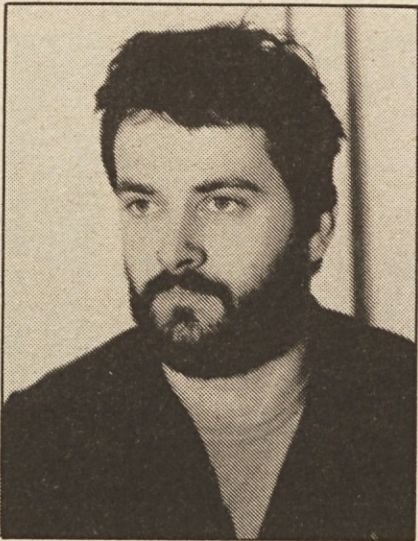
Predstavljamo Janeza Bevka

Upor proti suženjstvu civilizacije

»Motijo ga negativne posledice industrializacije, ne more se sprijazniti s tem, da potrošniška mrzlica dela iz predmetov kult, da se ljudje ženejo le za statusnimi simboli...« S to oznako je predstavljen v prilogi Dolenjskega lista z dne šestega maja 1982, naš delavec v Železnini tozda Metlika (DO Mercator-Rožnik), Janez Bevk.

Janez Bevk je po rodu iz Novega mesta, kjer je bil rojen pred 21 leti. Šolo za prodajalce je končal v Brezicah in se zaposlil v Mercatorjevem tozdu Metlika. »S poezijo se resneje ukvarja od leta 1977«, pove sam. Objavljal je v Mladih potih, Razmerjih, Prizmi. Z Rudolfom Vlašičem je izdal dve pesniški zbirki z značilnim naslovom »Halucinacija pod belimi brezami« (1977) in »Halucinacije št. 2«

Mercator na Dolenjskem

(1981). Je urednik literarnega dela mladinskega glasila Razmerja. Naj spregovori skozi verze:

Jani Bevk

Evropa

- I. Bili smo na tolikih poteh v ogledalu in konzervi
Si res obvladal poslanstvo in se spremenil
Glej – in ti gledaš – tako so te učili ne moreš mimo zgodovine
Nekega jutra potrkajo na tvoja vrata plazilci sedanjosti in ti ponižno vrnejo abecedo
Takrat boš spregovoril v svojem jeziku
Nekdo bo dolgo nosil zastavo spominjal te bo na deda in otroštvo
puščal bo sledi da bi ti videl in pisal bo globoko v skale tvoje ime
Ha, tedaj boš dolgo smešno mrtev kot gospa v zelenem jutru
V desantu na možgansko skorjo si v igri zmote
- II. Za ponovno uničenje teatra ti nadenejo novo ime
Misli se že od kamene dobe praznijo v tišini norcev
Igra ostane in se nadaljuje V kvadratnem blišču –evropa potopljen v otroštvo strupa
prazni mestne ulice
Se bomo visoko smejali se bomo globoko za vedno
Na drugi strani poti do mene si in nekoč bom uničil tvojo pesem
Ko me ubiješ s pomočjo narave postaneš heroj
Hej evropa kaplja hladne vode solza in gnus

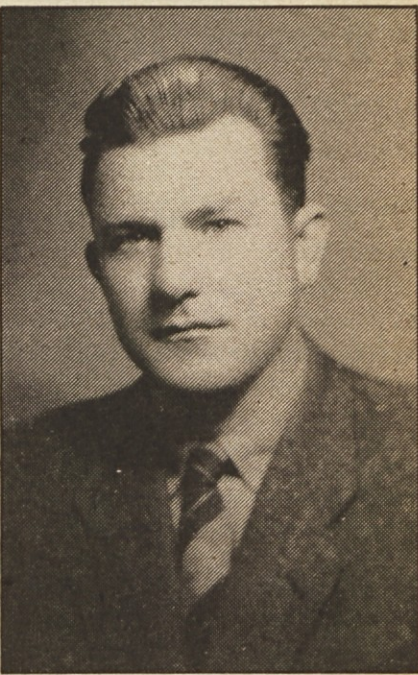
Poslovili smo se od Jureta Vuka

Iz tozda Golovec, Ljubljana

Vzornik in pedagog

Prav je, da se spomnimo tudi skromnih ljudi in sodelavcev, kakršen je bil naš Jure Vuk. Minilo je že več mesecev, odkar smo se poslovili ob njegovem grobu. Zastopnik tozda Golovec je orisal njegovo težko mladost med fašističnim zatiranjem, kar mu je narekovalo, da je postopal z učečo se mladino z izvirnimi prijemi; sicer odločen in strog, toda hkrati blag in pravičen, da je iz njega odsevala očetovska toplina.

Do konca svojega dela je ostal zagnan, vnet organizator in zvest socialistični samoupravni poti. Tako je prispeval svoje delež, da so se hitreje razvijali samoupravni odnosi povsod tam, kjer je mogel vplivati s svojim mentorstvom. Dosegel je primeren odnos do organizacije dela in odgovornosti, da so izpolnjevali sprejete delovne naloge zlasti pri humani vzgoji mladih kadrov. Bistvena in odločna napotila mladim so bila: medsebojna vzajemnost, vztrajnost pri delu, spretnost, poštenost in rodoljubnost. Z vidika vseh teh lastnosti je poslovna enota, v kateri je bil dolga leta poslovodja, žela vidne

uspehe in mladi kader, ki ga je s tako vnemo nesebično vzgojil, vse to nadaljuje.

Kmalu po vojni mu je bila zaupana odgovorna naloga vodenja Potrošniške zadruge, nato pa v očini Moste poverjenstvo za trgovino in preskrbo.

Od leta 1952. je bil poslovodja v poslovni enoti Miklošičeva 34, ki jo je uspešno vodil do konca.

Njegovo neutrudno in zavedno delo sega tudi čez okvire poklicnega dela. Posebno zaupanje in spoštovanje sodelavcev in krajanov si je pridobil s svojim mentorstvom, z delovno zgladnostjo in vedrino, kot predsednik DS Trgovskega podjetja Emona, TOZD Emona in tozda Golovec v sestavu Mercator-Rožnika.

Ulival je vero, da bomo z marljivim in poštenim delom premagali vse težave za drugačen in boljši svet, za prave človeške odnose. V srcih številne trgovske mladine in vseh sodelavcev je spomin nanj neizbrisen.

Sodelavci tozda Golovec, Ljubljana, Miklošičeva 34

Upokojila se je Minka Tomc

Kolektiv tozda Investa Ljubljana

Vrednote, ki jih je poosebljala, ostanejo

Pred nedavnim so se sodelavci v tozdu Investa iz sestava Mercator-Tehne poslovili od delavke, ki je bila med ustanovitelji tega tozda, ko je bil v letu 1963 ustanovljen Zavod za poslovne objekte. Minka Tomc je bila med pionirji in ostala zvesta ter postala duša firme. Pooseblja kontinuiteto razvoja temeljne organizacije Investa. Kolektiv temeljne organizacije se je od tovarišice Tomčeve poslovil tudi z naslednjimi besedami:

»Prvi direktor našega podjetja, Mavko Kazimir, se je odločil, da prevzamete vodilno mesto v računovodstvu. Pri svojem delu ste bili vseskozi poštenu, natančni in dosledni. Prednost ste dajali obveznostim v službi. Kljub temu ste

vzgojili oba svoja otroka v prizadevna člana naše družbe, kar vam lahko le zavidamo.

V svojem prostem času med tednom in marsikatero nedeljo ste namesto med domačimi preživeli za delovno mizo. Na svoje delo ni-

ste bili nikoli ljubosumni. Prizadevali ste si, da bi se vsakdo izmed nas kar največ naučil. Bili ste dobra pedagoginja in naša materinska prijateljica. Vaše razlage so bile jasne in preproste, takšne, kakršni ste bili vi sami. K vam smo se zatekali s svojimi problemi. Razvozlati ste pomagali tudi marsikateri osebni problem. Včasih so bili to življenjski koraki in nekajkrat ste vi sami opravili prve.

Žal nam je, da vaše izkušnje z ljudmi niso bile tako dobre, ker se dobro ne vrača vselej z dobrim.

Šele pred kratkim ste šli na brezskrben dopust, saj vsa leta niste poznali 14-dnevnega oddiha. Vedno ste se čutili dolžno podjetju in včasih ste to pričakovali tudi od nas. Pogrešali vas bomo in upamo, da se še ne bomo ločili, ker vas bomo še zelo potrebovali.

Zahvaljujemo se vam za vaše nesebično delo in se hkrati opravičujemo za neljube dogodke, ki se včasih primerijo. Bili so lepi, a tudi grenkih ni manjkalo. – Vaši sodelavci.«

Ali si ne bi bilo vredno v življenju prizadevati za takšno sodbo tudi o nas?

Mercator v Ljubljani

Bi radi odšli na prijeten izlet ali dopust? Marsikdo prav zadnji trenautek razmišlja, kam bi šel. Lepo in prijetno je lahko marsikje, Radenci pa ponujajo še nekaj več... So blizu prometnih poti severovzhodne Slovenije, pa vendar odmaknjeni od hrupa.

Ta zdraviliški in turistični kraj, kjer so doma »tri srca«, je znan doma in onstran meja. Znan je po vodi, ki že dolgo vre iz zemlje. Po sestavi mineralov in po naravnem CO₂ je ena najbogatejših v Evropi. Prav zato v Radence prihajajo tisti, ki iščejo zdravja in tisti, ki bi ga radi ohranili.

Iz majhnega zdravilišča se je razvil sodoben zdravstveno rehabilitacijski center, v katerem s pomočjo sodobnih diagnostičnih in fizioterapevtskih postopkov uspešno izvajajo vzporedno specifično terapijo z mineralno vodo. Pri tem uporabljajo mineralno vodo na tri načine: kopalne kure so namenjene zdravljenju bolezni srca in ožilja, pitne kure so za zdravljenje bolezni ledvic, sečnih poti in prostate, motenj presnove ter bolezni želodca in črevesja, ustne kopeli pa uspešno zdravijo bolezni ustne sluznice.

Rekli smo že, da Radenci ležijo na mirnem kraju. Tam je narava najlepša, polna parkov, rdečih vrtnic in borovcev, zrak pa je čist in svež. Nedaleč stran so prostra-

ne livade in vinorodni grički, ki so znani po dobri vinski kapljici. Gozdovi so bogati z divjadjo in tudi lovci tam pridejo na svoj račun.

Ob koncu še na hitro pokukaj-

Deit pomeni osvežitev s petimi različnimi okusi: oranž, citro, grapefruit, jabolko in cola.

Mlajša od deita je družina swing. Swing, ledeno hladen, prijetno osveži. Swing citriona, oran-

Hotel Radin v Radencih obkroža čudovita narava. Fotoarhiv Radenske

mo za vrata polnilnic radenskih pijač. Mineralno vodo »tri srca« smo že omenili, ta pa je tudi osnova za druge brezalkoholne pijače. Na primer za deit, ki je nizko kaloričen in kot nalašč za vse, ki se boje odvečnih kalorij. Deit pomeni osvežitev z manj kalorijami.

za, tonik in eksotik, z okusom tropskih sadežev.

Veliko nudijo Radenci, tudi za tiste, ki pridejo tja zaradi športa in rekreacije. Vredno jih je obiskati, saj ležijo tam, kjer je narava resnično najlepša.

Mile Bitenc

Novost iz ponudbe Lekove kozmetike

Mile Bitenc

Aktivni šamponi KLAS

Lek je na področju izdelkov za nego las že močno uveljavljen proizvajalec. Svojo ponudbo stalno dopolnjuje in tako se zdaj predstavlja z novo linijo problem-skih šamponov KLAS.

KLAS so rezultat dolgotrajnega razvojnega dela in mnogih dermatoloških testiranj. Novi aktivni šamponi KLAS delujejo sicer brez čudežev, vendar z vso resnostjo in so namenjeni potrošnikom, ki imajo probleme s svojimi lasmi. Ti problemi so lahko kaj različni: nekateri imajo probleme z mastnimi lasmi, drugi spet s presuhimi, tretje muči prhljaj, seveda pa je treba negovati tudi normalne lase. Za vse to skrbi nova družina šamponov KLAS. Zaradi aktivnih sestavin, ki so v vsakem šamponu, so jih v Lek poimenovali **aktivni šamponi**.

Značilnost vseh štirih šamponov KLAS je tudi njihova kislost – pH vrednost, ki odgovarja pH vrednosti normalnega, zdravega lasišča.

tem velja naslednje priporočilo: lase si vsak teden umijte s KLAS šamponom, ki ohranja naravno stanje las. Po umivanju bodo lasje bleščeči, lepo se bodo oblikovali v pričesko, imeli pa boste tudi prijeten občutek obilice las. To je še posebej pomembno, če so lasje tanjši in mehki.

Aktivni šampon KLAS, ki oživilja suhe in poškodovane lase

KLAS šampon, ki je namenjen odpravljanju problemov suhih in poškodovanih las, deluje na lasno površino tako, da lahko mokre lase lepo počesemo; posušeni lasje so bleščeči, voljni in so videti polni. Po večkratni uporabi KLAS šampona postanejo odpornejši, čvrstejši in se dajo lepo oblikovati.

Aktivni šampon KLAS, ki daje lesk normalnim lasem

Normalni lasje so že sami po sebi lepi in ne potrebujejo dodatne nege, žal pa potrošniki, ki imajo normalne lase, opažajo, da zaradi nečistega ozračja težko ohranjajo normalno stanje lasišča. Vsem

Aktivni šampon KLAS, ki preprečuje in odstranjuje prhljaj

Zaradi prhljaja se mnogi pogosto pritožujejo, saj je to nadloga, ki se ji je težko izogniti. Lek tokrat priporoča uporabo šampona KLAS, ki je namenjen preprečevanju prhljaja. Vsebuje sestavine, ki normalizirajo poroževanje povrhnjice kože lasišča. Razen tega šampon zmanjšuje mikrobiološko aktivnost in pretirano izločanje žlez lojnic, pospešuje regeneracijo kože in deluje adstringentno. Lasje in lasišče so po umivanju čisti, kar je za preprečevanje prhljaja zelo pomembno. S stalnim umivanjem las s šamponom KLAS prhljaj zmanjšamo ali celo odpravimo.

Aktivni šampon KLAS, ki zmanjšuje maščenje las in lasišča

Mastni lasje prav gotovo niso v okras, temveč v nadlogo in nepri-

Za boljšo postrežbo v Šiški

Mile Bitenc

Preurejena samopostrežba

V zadnjih nekaj mesecih je tozd Grmada odprl kar nekaj popolnoma preurejenih prodajaln. Sčasoma seveda oprema stari in postaja nefunkcionalna, pa tudi kvari se. Z »bliskovito« adaptacijo pa je lahko že v nekaj dneh videz prodajalne povsem drugačen, nakup prijetnejši, delo pa seveda veliko lažje.

Prodajalna nasproti občine v Šiški je od svojega rojstva (kakšni 2 desetletji sta mimo) doživela že nekaj sprememb; iz klasične je postala samopostrežna, menjala se je oprema. Zdaj je spet »nova« in na skoraj enakem prodajnem prostoru ponudi mnogo več kot prej.

Mercator v Ljubljani

Drugačna razporeditev blaga in nova oprema, ki »požre« tudi več blaga, sta bistveni spremembi. S tem je seveda preglednost nad blagom lažja in večja, boljša pa je tudi prostranost pri blagajnah.

Delček prostora so »odščipnili« od bifeja (tega prav zdaj prenavljajo) in tam je zdaj na voljo sveže in zmrznjeno sadje in zelenjava ter sladoledi.

Posebno pohvalno je to, tako rekoč čez noč. V nekaj dneh je bilo vse nared in ob ponovni »otvortvi« je bilo med stalnimi kupci veliko navdušenja. Gospodinja, ki tam kupuje že vrsto let, je zatrdila, da so zdaj lahko z vsem popolnoma zadovoljni.

Adaptacija bo, ko bo gotova, veljala poltretji milijon, kar je Grmada zbrala z lastnimi sredstvi.

V začetku sestavka sem omenil, da se takšnih adaptacij v Grmadi lotevajo kar po vrsti. Zdaj čaka na obnovitvena dela samopostrežba na Trgu komandanta Staneta.

pometamo
pred svojim
pragom

Prijeten občutek dobi človek, ko stopi v urejeno prodajalno. Pri nas, v Mercatorju, skušajo aranžerji, pa tudi trgovci, vsak po svoje, skrbeti za to. Jim uspeva ali ne?

V torek, 1. junija popoldne sem nakupoval v diskontu na Slovečevi v Ljubljani. Že pri vходу v prodajalno me je za dobrodošlico pozdravila čestitka za dan OF in 1. maj. Štiri ali pet velikih plakatov tako že več kot mesec dni opozarja na minule praznike. Žal ni nikogar, ki bi imel toliko časa, da bi odstranil to, kar je svoj namen izpolnilo že pred mesecem dni.

Da ne bo kdo rekel, da sem se »skopal« prav nad to prodajalno. Ne, le moti me, kot na primer tudi to, da so že zdaj na izložbah na Djakovičevi, Šišenski, pa še kje nalepke, ki opozarjajo na 9. kongres ZKS.

Ko mačku stopiš na rep, zacvili, pravi star pregovor. Zdaj vemo, kaj je treba odstraniti, pa kje tudi. Ne vemo pa še, kdo bo to napravil. Trgovci se izgovarjajo na aranžerja, ta spet pravi, da se je dogovoril s trgovci...

Mile Bitenc

Notranjost prenovljene prodajalne na Celovski 104 v Ljubljani. Foto Mile Bitenc

Lek Ljubljana

jetno počutje. Šampon KLAS temeljito čisti mastne lase in lasišče, zato v končnem učinku zmanjša maščenje las. Aktivne sestavine delujejo žlez lojnic, mikrobiološko aktivnost in srbenje. Posebni protimaščobni dodatki zavirajo maščenje lasišča in normalizirajo delovanje žlez lojnic.

Delovanje KLAS šamponov na lase je opazno že po nekajkratni uporabi. Prav gotovo jih bodo potrošniki dobro sprejeli, seveda, če jih bodo trgovci tudi pravočasno naložili na prodajne police.

Šamponi KLAS – naravna lepota vaših las!

LEK Ljubljana
TOZD Kozmetika

naš
našvet

To je torej nekaj besed o teh »drugачnih« svečah – o baklah in plamenicah. **Ilirija-Vedrog** pa želi tokrat opozoriti še na svoj najnovejši izdelek, na WC dezinfektor **Adria. Adria** je neke vrste čistilno sredstvo, ki hkrati tudi razkužuje. Plastično skatlico s čistilom obesimo kar v WC-kotliček, kjer se vsebina v vodi počasi topi, s potegom ročice pa modro obarvana voda steče v školjko, očisti, razkužuje

Po daljšem zatišju se tokrat v nagradni križanki spet predstavlja ljubljanski Lek in to s svojim najnovejšim izdelkom, šamponom Klas: seveda bo tudi nagrade (kar pet jih bo) prispeval Lek iz Ljubljane. Rešitve pošljite najkasneje do 9. julija na naslov SOZD Mercator, studio za EP, Breg 22, 61000 Ljubljana. Veliko užitkov pri reševanju in sreče pri žrebanju!

Mile Bitenc

- Ivanka Raspet, M-Rudar, Travnik 40, 65282 Cerkno;
- Marija Bernard, M-Univerzal, Partizanska 22, 69220 Lendava;
- Jožica Ivanuš, M-Izbira Panonija, TOZD Veleprodaja, skladišče galanterije, Srbski trg 6, 62250 Ptuj;
- Ivan Gregorn, M-Mednarodna trgovina, DSSS, Titova 66, 61000 Ljubljana;
- Anton Jelenko, M-STP Hrastnik, poslovalnica 7, 61430 Hrastnik;
- Faňi Korč, M-Nanos, DSSS, Tržaška 59, 66230 Postojna;
- Marija Požar, upokojenka tozda Grmada (M-Rožnik), Rožanska 2, 61000 Ljubljana;
- Dušan Sešek, M-Tehna, TOZD Investa, Ciril-Metodov trg 1, 61000 Ljubljana;
- Irena Rauter, M-Zarja, poslovalnica Moda, Kolodvorska 6, 62270 Ormož;
- Mihaela Trošt, M-Rožnik, TOZD Golovec, računovodstvo, Aškerčeva 3, 61000 Ljubljana.

KUPON KRIŽANKA

Ime in priimek _____

Naslov iz delovnega mesta _____

DO ali TOZD _____

Izpolnjeni kupon priložite rešitvi križanke, na ovojnico pa obvezno pripišite – Nagradna križanka, sicer rešitve, čeprav bo pravilna, pri žrebanju ne bomo upoštevali.

Krka kozmetika

Večina ljudi ima prirojen čut, da ne zavrže izdelkov, ki bi komurkoli lahko še koristili, četudi je to uporabljena embalaža Naš sodelavec Kancijan Hvastija je posnel v Krškem tole zbrano množico, ki spodbuja. Le zbiranje bi morali zainteresirani bolje organizirati.

za rastline posebno pomembne mikroelemente. SUBSTRAL je primerna hrana za vse zimzelene ali cvetoče rastline, saj jih krepi, da postanejo bujnejše, obenem pa omogoča tudi obilnejše cvetenje.

SUBSTRAL najdete na prodajnih policah v ličnih plastenkah, pokrovec pa hkrati služi kot merica. Litru vode dodajte eno merico (zunanja vdolbina pokrovec) **SUBSTRALA**.

Osnovna potreba rastlin za dobro rast so svetloba, toplota in hrana (gnojilo). Rastlini pa morate nuditi tudi pravo zemljo, pravilen način sajenja in postavitvev v sončen ali senčen prostor. Zelo pomembno je zalivanje ter pri tem količina in temperatura vode. Različne vrste okrasnih rastlin potrebujejo različno nego, skupna lastnost vseh pa je potreba po dodatni hrani – gnojilu.

Tekoče mineralno gnojilo
SUBSTRAL vsebuje idealno raz-
merje dušika, fosforja, kalija in

Stabilizacijska modna revija

Naj najprej predstavim revijo in to v slogu filmskih špic. Producent: Franček iz Kopra. Direktor revije: Koncertna poslovalnica Koper. Režiser: gospod Jackson iz Trsta (mednarodna udeležba!). Garderoberka: tovarišica Ada, Dom Koper. Glasba: hi-fi 200 watt. Igralci: manekenke iz Zagreba in Beograda, kot gostja pa mulatka iz Münchna. Čas dogajanja: mesec maj. Kraj dogajanja: hotel Triglav Koper. Razsvetljava: žarnice Uvoz. Statisti, gledalci. Gost večera: Nela Eržišnik.

Zahvaljujoč organizacijam Kroj Škofja Loka, Gorenjska oblačila Kranj, Beti Metlika, Novost Ljubljana, Triglav Kranj, Slavonija Osijek in Vezenina Maribor, smo revijo lahko poimenovali stabilizacijska – naši dobavitelji so revijo namreč finančno podprli. Koprski tozd Indus je dal samo idejo in dobro voljo.

Revija je bila zelo dobro obiska-

na – kristalna dvorana hotela Triglav je bila polna do zadnjega kotička. Bila je tudi na zelo visokem nivoju, saj je bilo prisotnih enajst samoupravnih poslovnih organov ali, po domače, direktorjev koprskih podjetij. Da pa nam ne bi kaj »zamučili«, smo jim določili funkcijo gledalcev.

Že sam pričetek je bil zelo slaven. Nastopilo je šest mane-

kenk v belih majicah z napisom Nanos, in to na prsni strani, tako da sta črki N in s vidno izstopali. Zatem smo videli novosti poletja 1982. Nastop manekenk je spremljal buren aplavz, pri prikazovanju kopalk pa je bilo slišati globoko vzdihovanje (moških, seveda). Vzdihovanje je bilo slišati tudi pri poročnih oblekah, le da so bili ti vzdihljaji tanjši.

Prikazali smo 82 modelov ženske, moške in otroške konfekcije. Nastop manekenk je tekel, v zadovoljstvo gledalcev, brezhibno in hitro. Mene je motilo samo to, da mi je moja Franca obrnila stol tako, da sem odru kazal hrbet. Še tri dni po reviji sem imel v vratu »čarobni strel« ali »heksenšus«.

Po reviji je nastopila gostja večera, Nela Eržišnik, ki je za dober honorar skritizirala vse, le nase je pozabila. Sledila sta prosta zabava in ples do zgodnjih jutranjih ur.

Posluh za poslovnost

V času od 7. do 9. junija je bila v telovadnici stare trebanjske osnovne šole prodajna razstava pohištva, ki jo je priredil domači tozd Gradišče (v sestavu M-Rožnika).

To je bila 4. tovrstna razstava, ki pa je letos prinesla nekoliko manj uspeha kot prejšnja leta, česar so krivi slabi kreditni pogoji (visoka obrestna mera in kar 50-odstoni polog), pa tudi prazne obljube nekaterih proizvodnih tozdov Slovenijalesa, da bodo na svoje programe dali popust (tako na primer brežiška tovarna pohištva). Doba vitelj vse razstavljene in prodajne pohištvene opreme je bila ljubljanska Lesnina, proizvajalci pa iz vse Jugoslavije.

Jeseni bodo razstavo, morda v manjšem obsegu, ponovili, saj bo v tem času v Trebnjem dokončanih nekaj stanovanjskih blokov. Razmišljajo tudi o tem, da bi zdaj, ko ima Trebnje novo osnovno šolo in s tem tudi telovadnico, staro telovadnico vzeli v najem in tam odprli stalno razstavo pohištva.

Mercator na Dolenjskem

Nekaj okroglih z modne revije

- Mami, ta model bova pa kar kupila.
- Saj takšne zelene kopalke že imam!
- Jaz sem mislil na blond model...

- Mami, a veš, zakaj so manekenke tako suhe?
- Sigurno pijejo deit, pa lahko držijo linijo.
- Če bi tebe moški tako »pozirali«, bi tudi imela linijo!

Ko je bil defile poročnih oblek, sem dahnil da, da, da...
Pa ne manekenkam, ampak natakarku, da mi je natočil vina...

Fran Sorko – TOZD Indus, Koper

Cankarjev dom

Programski oddelek, telefon 221-121

Program prireditve v Cankarjevem domu v juliju 1982

Animirani filmi

Od 21. do 25. junija bo v Zagrebu 5. svetovni festival animiranih filmov. Na festivalu, ki je nastal na pobudo znamenite »zagrebške šole risanege filma« sodelujejo avtorji z vsega sveta, poteka pa vsako drugo leto. Izbor najboljših filmov festivala bomo prikazali v Srednji dvorani Cankarjevega doma: v sredo 30. junija ob 20. uri; v četrtek, 1. julija ob 20. uri.

Sporeda obeh večerov sta različna.

Cena za oba večera 80 din – Cena za posamezno projekcijo 50 din.

Glasbeni filmi

Cankarjev dom in Vesna film prirejata v dneh od 5. do 9. julija v Srednji dvorani VEČERE GLASBENIH FILMOV. Spored obsega: – klasičen ameriški musical HELLO, DOLLY v režiji Gena Kellyja in z Barbro Streisand v glavni vlogi; glasbeno dramo TA VRAŽJI JAZZ v režiji Boba Fosseja (pri nas zelo znanega tudi po filmu Kabaret);

– angleški rock filmi QUADROPHENIA, posnet po slavni plošči ansambla The Who; – FANTAZIJO, znamenito prelito klasične glasbe v risani film iz Disneyevih studijev ter – filmsko opero ČAROBNA PIŠČAL, kot jo je za film napravil Ingmar Bergman.

Izbor bo skušal predstaviti razvoj žanrov v glasbenem filmu, hkrati pa bomo, ob tehničnih možnostih Srednje dvorane, poskusili pripraviti kar najboljšo tonsko reprodukcijo glasbe in filmskem traku.

Cena paketa vstopnic za vseh pet večerov je 150 din; za posamezne projekcije pa 50 din.

Abonenti koncertov Slovenske filharmonije v Cankarjevem domu dobijo na podlagi abonmajske izkaznice brezplačno vstopnico za en večer po lastnem izboru, komplet vstopnic pa lahko kupijo za 100 dinarjev.

Organizator stikov z javnostjo CD Marjetka Heric

Želimo pridobiti in zainteresirati stalne aktivne animatorje kulture, ki bodo v tesnem sodelovanju s Cankarjevim domom kot kulturnim in kongresnim centrom približali delo in zanimive prireditve delavcev v OZD po vsej Sloveniji. V Cankarjevem domu se vrstijo različne zanimive in kvalitetne kulturne prireditve.

Vabimo vas, da nam pri organizaciji obiska pomagate. Prepričani smo, da bi aktivno sodelovanje z osrednjim kulturnim centrom v Sloveniji vzpodbudilo zanimanje v vaši DO in našlo možnosti za kolektivne obiske prireditve, ki vas zanimajo. Radi vam bomo pošiljali naše programe, če ste za to zainteresirani, in pričakujemo vzpodbude tudi z vaše strani.

Za nekatere prireditve nudimo pri organiziranem obisku, oziroma pri odkupu večjega števila vstopnic popuste. Vstopnice lahko plačujete z naročilnico DO; sklenili bi lahko dogovor za permanenten odkup vstopnic ipd.

Želimo, da te možnosti preučite in nas pri odmerjanju sredstev za kulturne prireditve upoštevate.

Zahvaljujemo se za sodelovanje, pričakujemo odgovor in vas tovariško pozdravljamo.

Marjetka Heric, organizator stikov z javnostjo

Še proste kapacitete v Dajli

Koordinacijski odbor Počitniškega doma v Dajli obvešča vse delavce in upokoence SOZD Mercator, da so v Počitniškem domu v Dajli še proste kapacitete in sicer v tehle izmenah:

od 1. do 10. 7.

3 sobe z dvema ležiščema
1 soba s tremi ležišči
2 sobi s štirimi ležišči

od 11. do 20. 7.

1 soba z dvema ležiščema
1 soba s tremi ležišči
2 sobi s štirimi ležišči

od 11. do 20. 8.

2 sobi z dvema ležiščema
2 sobi s štirimi ležišči

od 21. do 30. 8.

5 sob s štirimi ležišči

Od 1. do 10. 9. je na razpolago dovolj sob.

Prosimo vse zainteresente, da se najkasneje do 1. 7. pisмено prijavijo na naslov: M-Velepreskrba, TOZD Grosist, Drago Arhar, Slovenčeva 25, Ljubljana, oziroma po telefonu 348-731, interna 277, ali 349-637.

V tem mesecu bodo predsedniki dobili vprašalnik

Pobuda KO sindikata SOZD

Lahko bi nastopali sami

Prednost velikih organizacij združenega dela je tudi njihova številčnost, ki omogoča oblikovanje kakovostnih amaterskih kulturnih skupin, kakor so pevski zbor, dramska sekcija, fotografski klub ipd.

Člani koordinacijskega odbora sindikata SOZD Mercator so na svoji 1. seji v torek, 8. junija letos, sprejeli v načrt dela tudi skrb za organizacijo nekaterih skupnih oblik kulturnega udejstvovanja delavcev. Skupine naj bi se oblikovale v posameznih regionalnih središčih – v Krškem, v Postojni, na Ptuj in Ljubljani – pa tudi v

tozdih in DO in nastopale na vseh prireditvah Mercatorja. Lahko bi tudi izmenjavale gostovanja, se medsebojno obiskovale... To so prvi obrisi zamisli o organizirani kulturni dejavnosti, ki bi jo podpiral koordinacijski odbor sindikata.

Vabimo organizatorje in animatorje kulturnega življenja oziroma vodje sekcij, krožkov in klubov, kjer pa teh ni, predsednike osnovnih organizacij sindikata, da izpolnijo vprašalnik, ki ga pošiljamo v teh dneh po pošti predsednikom osnovnih organizacij sindikata. O nadaljevanju akcije vas bomo sproti obveščali.

V mesecu maju je bil v Novem Sadu 49. mednarodni kmetijsko-živiliški sejem. Poznavalci sejma pravijo, da je to brez dvoma največja oziroma najuspešnejša tovrstna sejemska prireditev pri nas. Vrsto let je na tem sejm sodelovala naša Emba, letos pa smo se prvič predstavili kot SOZD Mercator. M-Emba, ki si je v minulih letih na tej prireditvi utirala pot, se je predstavila najmočnejše. Izložbene vitrine je napolnil predvsem Benko, ki je zelo cenjen in iskan napitek, kar se je pokazalo tudi na degustaciji, saj je bila gneča pred našim degustacijskim prostorom ves čas velika. Prvič smo letos v Novem Sadu vključili v razstavo tovarni mesnih izdelkov iz Ljubljane in Postojne, M-Agrokombinat Krško in M-KK Sevnica ter tozda iz sestava M-Mednarodne trgovine, Steklo in Slovenija sadje, zunanja trgovina.

Lepo urejen razstaveni prostor je privabil veliko obiskovalcev, pa tudi poslovnežev,